Az ország magazinja

Vidék Magazin

Country Magazine

Magazine of Hungary

Családi birtok 269 hektáron

Rácz Kinga, az Egri Korona Borház fiatal borásza

Ünnepi biznisz

Karácsonyi vásárok

A vidék szállodalánca

Interjú a Hunguest Hotels Zrt. vezérigazgatójával

Az országjelentés

Mit mond Vértes András?

Törékeny örökkévalóság

Róth Miksa hagyatéka

II. évfolyam, 11–12. szám
2012. december – 2013. január • www.videkmagazin.hu
Ára: 490 Ft • előfizetőknek: 470 Ft
külföldön: 2,89 €, 10,2 Lei, 250 Dinar

EGRI
KORONA
BORHÁZ

CROWN WINEHOUSE

EGRI CSILLAGOK BORCSALÁD

Grand Selection

EGRI KORONA BORHÁZ

A limitált darabszámú Egri Csillagok borcsalád tagjai megvásárolhatók a Korona Borház borszaküzleteiben és webáruházában. ***www.koronaborhaz.hu***

Festive times

„Hungarian women are made for making love to… but marrying one would be a mistake, as they are lacking both in attitude and intellect," confesses to his dear diary the „Groom of Budapest", Baron Podmaniczky, his father's rigorous take on the fair sex. His noble father was as good as his word. Having buried his childless first wife, the daughter of a French immigrant by the name of Charpentier, he wedded Eliza Noszticz-Jänkendorf, the daughter of Adolf Noszticz-Jänkendorf, minister to the king of Saxony, begetting eight children, one of whom became the plethoric Baron.

Eliza herself is known for introducing the habit of christmas trees in Hungary.

„The first time my dear parents spent the winter in Pest, christmas trees (branches of pine trees) were nowhere to be seen, thus my parents had them made out of paper in those first years," reminisces Baron Frigyes Podmaniczky, who was born in 1824.

The world has profoundly changed since the days of the Austro-Hungarian Empire, and so have the ladies of the world. Valiant times are over, we live the undulating rhythm of common days and rare festive times. Stories are retold, legends reborn.

As another year comes to an end, we at Country Magazine get into a festive mood, thankful for what we were given this year. We got hot and cold, but luckily no one wanted to throw the baby out with the bathwater. It is good to see how many people like what we do. There is more than one reason to be in a festive mood: Country Magazine is celebrating its birthday. We have been around for two years, informing those who are concerned about public and economic affairs, and everyday life in Hungary – at first every other month, and on a monthly basis from this year.

We must thank our readers and partners that they helped Country Magazine become a notable independent media entity in today's Hungary. We must be grateful to those who accepted and appreciated what we do, so that we can conclude 2012 and start another year with confidence.

Wish all our readers a tranquil festive season, food on the table, wine to raise a cup, and above all: peace.

László Levente Tóth
founder-editor in chief, Country Magazine
videkmagazin@gmail.com

Ünnepi idők

…a magyar nő arra való, hogy az ember szerelmeteskedjék vele…, hanem feleségnek nem való, mert arra sem elég kedélyességgel, sem elég műveltséggel nem bír…" – írja le naplójában apja véleményét „Budapest vőlegénye". A papa „ezen eszméi szerint is járt el", mert miután első neje, egy Charpentier nevű francia emigráns lánya gyermektelenül elhunyt, „elvette 1812-ben Noszticz-Jänkendorf Elizát, Noszticz-Jänkendorf Adolf szász királyi miniszter leányát, kitől nyolc gyermekből álló családja lett".

Eliza az a hölgy, aki magát a karácsonyfát Magyarországon meghonosította. „Midőn szüleim Pestre jöttek első ízben telelni, még sehol karácsonfát (fenyőgallyakat) nem árultak, maguk szüleim is az első években papirosból készítették azt" – emlékezik vissza az 1824-ben született Podmaniczky Frigyes.

A dualizmus óta sokat fordult a világ, a hölgyek is sokat változtak. A daliás idők pedig elmúltak, mostanság köznapi és ünnepi idők jönnek és mennek. Újrafogalmazódnak a történetek, újraszületnek a legendák.

Évnek fordulója táján a Vidék Magazin szerkesztősége köszönetet mond mindazért, amit kaptunk. Kaptunk hideget, meleget vegyesen, de senki nem akarta – ahogy mondani szokás – kiönteni a fürdővízzel együtt a gyereket. Öröm tapasztalni, hogy a Vidék Magazint sokan szeretik. A szerkesztőség születésnapot ül, hiszen kétévesek lettünk. Az első, 2011-es év kéthavi megjelenés után 2012-től már havonta forgathatnak minket azok, akiket a közügyek, a gazdasági élet, a magyar valóság igazán érdekel.

Hirdetőinknek és olvasóinknak most tehát megköszönjük azt, hogy ez alatt a két év alatt a Vidék Magazin a magyar médiavilág független, meghatározó tényezője lett. Köszönjük mindenkinek, aki elfogadott minket, hogy derűsen, nyugodtan zárhatjuk az évet és kezdhetünk neki egy újabbnak.

A Vidék Magazin az ünnepi hetekben és a hétköznapokban is bort, búzát, békességet kíván minden kedves olvasójának!

Tóth László Levente
alapító-főszerkesztő, Vidék Magazin
videkmagazin@gmail.com

Vidék Magazin
Az ország magazinja

5. Vásárlási láz
Amennyit a pénztárca enged…

7. Forralt bor és fenyőillat
Karácsonyi vásárok itthon és Európában

10. A vidék szállodalánca
Interjú Hülvely Istvánnal, a Hunguest Hotels Zrt. vezérigazgatójával

13. Aki kiszolgálja a vevőt
Interjú Magyar Józseffel, a Hungerit Zrt. vezérigazgatójával

18. Ilyen volt, ilyen lesz
Mit mondanak a cégek?

20. Bankok kivonulóban
Menekülnek?

21. Az országjelentés
Van egy jó és egy rossz hírünk – az EU Magyarországról

22. Többszáz milliárdos pávatánc
Interjú, Vértes Andrással, a GKI Gazdaságkutató Zrt. elnökével

25. Adósságkonszolidáció
Az önkormányzatok egyre kevésbé önkormányoznak

26. Tudás és gyakorlat nélkül nem fog menni…
Nagy Frigyes ny. földművelésügyi miniszter javaslatai

27. A nagy kukoricabiznisz
Mennyi az annyi?

32. „Egy nap alatt nem lehet hagyományt teremteni…”
Interjú Harsányi Zsolttal, az Axiál Kft. tulajdonos-ügyvezető igazgatójával

35. Innovatív hangulatban a takarmánypiacon
Interjú Kulik Zoltánnal, a Vitafort Zrt. vezérigazgatójával

38. Régi történet, modern technikák
Interjú Kun Mihállyal, a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. vezérigazgatójával

41. Családi birtok 269 hektáron
interjú Rácz Kingával, az Egri Korona Borház fiatal borászával

45. Gasztro
Pezsgők és ünnepi receptek

46. Törékeny örökkévalóság
Róth Miksa hagyatéka

49. Az év élőlényei
Ájtatos manó és kutyacseresznye

50. Könyvajánló
Szabó István és Bálint György történetei

Alapító-főszerkesztő:
Tóth László Levente

Telefon: +36-70/420-3456

E-mail: videkmagazin@gmail.com

Web: www.videkmagazin.hu

Kiadó:
NEWSPAPERS MEDIA GROUP

Kiadó székhelye:
2724 Újlengyel, József A. u. 12.

Postacím:
NEWSPAPERS MEDIA GROUP
1580 Budapest, Pf. 176

Kiadásért felel:
a kiadó vezetője

Szerzők: Bihari Tamás, Ecsédi József, Fehér István, Kovács Lajos, Max Roseman, Nagy Frigyes, Ruskó Beatrix, Tisza Virág, Tóth László Levente

Fotók: Benkő Imre, Harka Ákos, Kertész Gábor, Koncz György, Majercsák Bertalan, Mitrov Gabriella, Szalai Kitti , Vidovics Ferenc

Címlapfotó: Benkő Imre

II. évfolyam, 11-12. szám
2012. december – 2013. január

ISSN: 2062-4905

Nyomda: Veszprémi Nyomda Zrt.

Megjelenik: havonta országosan és Európában

Terjeszti: a Lapker Zrt. és a NEWSPAPERS MEDIA GROUP

Előfizethető: a postahivatalokban és a kiadónál

Digitálisan megvásárolható vagy előfizethető:
https://digitalstand.hu, http://www.dimag.hu, http://www.ecatalog.hu

Aktuális lapszámunkba betekinthet még:
a Vidék Magazin honlapján
www.videkmagazin.hu

Fotó: Koncz György

Vásárlási láz

AMENNYIT A PÉNZTÁRCA ENGED…

Miközben stagnáló gazdaságról és fogyasztásról szólnak az idei felmérések, a karácsonyi ünnepet megelőző készülődés és ajándékvásárlási „kényszer” minden évben sokat hoz a konyhára a kereskedőknek – az egészen kicsi butikoktól a hipermarketekig. De vajon mennyivel többet költünk ebben az időszakban?

Az ünnepi szezon minden téren megnöveli a fogyasztásunkat: legyen szó akár a karácsonyi vendégsereg fogadásáról, az ünnepi utazásokról, vagy éppen az ajándékok megvásárlásáról, ez mindenkinek extra kiadásokat jelent. Ugyan az ünnepi szezonban évről évre csökkentjük anyagi ráfordításunkat, az év többi részéhez képest még így is meghökkentően sokat költekezünk.

A napi fogyasztási cikkek

Már 2006 óta egyre inkább „kordában tartjuk” karácsonyi költekezéseinket. A GfK Hungária piackutató cég felmérése szerint az említett év a napi fogyasztási cikkek területén kiemelkedően jónak számított, szemben az azt követő időszakkal. A trend 2010-ben enyhülni látszott, ám így is klasszisokkal maradt le a válság előtti időszaktól.

A mellékelt diagramon is jól látható, hogy 2006-ban 25 százalékkal vásároltak többet a háztartásokban a többi, átlagos hónaphoz képest. 2010-ben, a válságból való kilábalás reménye, valamint a választások utáni várakozások végett jobbnak mondható eredmény született, hiszen ebben az évben 18 százalékkal költöttünk többet, mint az esztendő más időszakaiban.

Karácsonyi csokoládék

Az ünnep legjellegzetesebb édessége a szaloncukor. A GfK Hungária egy másik felméréséből kiderül, hogy egyre inkább keressük a minőségi árut ezen a területen is. Van, aki csak dekorálásra használja az egyébként oly sokféle ízben kapható édességet, akadnak olyanok is, akiknek fontos a díszes papírban lévő csokoládé íze is. A legkedveltebb fajta évek óta a zselés, emellett egyre inkább teret hódítanak a karamellás és kókuszos ízek. Az ünnepi édességből az előrecsomagolt a legkelendőbb, a háztartások kétharmada ezt részesíti előnyben a kimért fajtákkal szemben.

A szezonális üreges csoki-figurákat főleg olyan családok vásárolják, ahol gyermekek is vannak, a háztartások harmada szerzi be az említett termékeket, amelyeknek legnagyobb részét hipermarketekben veszik.

Mennyit szántunk ajándékokra 2011-ben?

A 2011-es év a karácsonyi ajándékvásárlás tekintetében jelentős visszaeséssel zárt – derül ki a TÁRKI Társadalomkutatási Intézet kimutatásából. Ez annyit tesz, hogy a kutatásban megkérdezettek fele kevesebbet költött ajándékvásárláskor 2011-ben, mint a megelőző évben. Elmondható, hogy tavaly minden hetedik háztartás úgy nyilatkozott: egyáltalán nem költ ajándékokra. A családok negyede 10 ezer forintnál kevesebbre, további 26 százaléka pedig 11-20 ezer forintra becsülte az ajándékok költségét. Összefoglalva tehát: háromból két háztartás 20 ezer forint alatt költött.

Műszaki cikkek és ruházat

Az elmúlt év legnépszerűbb ajándékainak körébe a háztartási kisgépek, valamint fotózáshoz kötődő termékek és a szórakoztató elektronikai árucikkek tartoztak. A ruházati szektor az elmúlt évek trendje szerint egyre kevesebbet hozott a konyhára. A műszaki cikkek piacán olyan meghatározó a karácsonyi vásárlási szezon, hogy sok helyütt az éves forgalom negyedét is kiteszi. E tartós fogyasztási cikkeket egyre gyakrabban vásároljuk meg az interneten, bár még mindig a könyvek az online vásárlás „kiskirályai".

„A tavalyi piaci várakozások alapján okostelefonok, digitális fotókeret, tabletPC, e-könyvolvasó, játékkonzolok és játékszoftverek, hordozható audio lejátszók, kapszulás kávéfőzők, vasalók, hajápolási készülékek kerültek számos karácsonyfa alá" – mondja el Sztupár Andrea, a GfK Hungária Kereskedelem és Technológia country menedzsere. „Természetesen nem szabad megfeledkezni a családi ajándéknak számító lapos tévékről sem és az adathordozó eszközökből is jelentős mennyiség fogyott az előző év decemberi időszakában" – teszi hozzá a szakember.

Nem csak a műszaki cikkek kelendőek ebben az időszakban, a ruházati cikkek vásárlása is ugrásszerűen megnő ilyenkor. A GfK Hungária FashionScope nevű tanulmánya alapján a háztartások ruházati vásárlásának kiemelkedően magas aránya az év utolsó két hónapjában történik. Bár ez egyre inkább csökken: míg 2005 és 2007 között 40 százalékkal több pénzt adtunk ki ruházkodásra az említett hónapokban, addig 2008 és 2010 között jóval alacsonyabb volt ez a mérték.

Mi a helyzet 2012-ben?

Az idei első félév felmérései stagnálásra engednek következtetni, mind a gazdaság, mind pedig a fogyasztás terén. A fogyasztói árak 6 százalékkal emelkedtek a múlt évhez képest. Ebből jól látszik, kevesebb terméket vásároltunk ebben az évben. A hipermarketek összesített forgalma is stagnálást mutatott, egyedül a diszkontok, szupermarketek és hazai láncok tudták némileg növelni a forgalmukat, de ennek mértéke nem éri el az árak növekedését. A legtöbb kényelmi termék és élvezeti cikk pedig az ügyfélkör csökkenését könyvelhette el.

Fotó: Benkő Imre

Forralt bor és fenyőillat

KARÁCSONYI VÁSÁROK ITTHON ÉS EURÓPÁBAN

Novemberben minden európai nagyváros felölti karácsonyi jelmezét. A budapesti Vörösmarty téren épp úgy felállítják a karácsonyfát, ahogyan a bécsi Stephansplatz-on vagy a prágai Óvárosi téren. A szeretet ünnepének szelleme Európa-szerte ott lebeg a levegőben, valahol a forralt bor, kenyérlángos és a fenyőfa illatának kellemes egyvelege között. Valamiben mégis különböznek ezek a piacok egymástól: bazársoraiba minden város becsempészi saját jellegzetességeit is.

Fotó: Koncz György

A periférián épült hipermarketek és áruházak forgalmának alakulására nagy hatással voltak a növekvő benzinárak. Összességében csökkent az autós bevásárlások száma, a vásárlók inkább lakóhelyük közelében keresnek üzleteket.

A 2012-es évről összességében elmondható, hogy csökkent a fogyasztás, az élelmiszer, ruházkodási és élvezeti cikkek terén egyaránt. Ez a tendencia 2007 óta megfigyelhető, de nem csupán a válság hatására következett be, utóbbi csak felerősítette a trendet.

„Összességében úgy tűnik, az elmúlt években olyannyira megváltozott a fogyasztói magatartás, hogy nem várhatnak fellendülést a piacok" – mondja a kereskedelem kilátásaival kapcsolatosan Dörnyei Otília, a GfK Hungária ügyfélkapcsolati igazgatója. „A fogyasztás tudatos visszafogása leginkább a gazdasági helyzetnek tudható be, a valóban tudatos fogyasztók még a kisebbséget képezik. Mindemellett a jó ár-érték arány a legújabb hívószó. Az olyan nyugati társadalmakra jellemző fogyasztói trendek, mint az identitás keresése, vagy az elégedettség elérése hazánkban még várat magára, bár jó hír, hogy csírájukban már fel-felbukkannak" – magyarázza a szakember.

Sokszínű Budapest

Még a fővárosban élők szívét is megdobogtatja a belváros ünnepek körüli kavalkádja, amely évről évre egyre nagyobb rendezvénysorozattá bővül. Idén kézműves kiállítás és vásár, színes gasztronómiai kínálat, valamint rengeteg újdonság várja a fővárosba látogatókat. A 14. alkalommal megrendezett karácsonyi forgatag november 16-án nyitotta meg kapuit, és egészen az év végéig tart. Idén nagy hangsúlyt fektetnek a kulturális sokszínűségre, hiszen ebben az évben is lesz díszvendég-város, amely hagyományaival, kínálatával színesítheti Budapest vásárát. Tavaly Belgium mutatkozott be különleges söreivel és csokoládéival, idén Kalocsa városa a vásár díszvendége. A bazár programjait zenészek, táncosok és együttesek tarkítják, de az épületvetítés és a finn Mikulás látogatása sem fog elmaradni. Az „Európa Legjobb Karácsonyi Vására" díját már többször is elnyert fesztiválra közel 600 ezer ember kíváncsi évente, ebből mintegy negyedmillióan külföldről érkeznek. A legkisebbeket ingyenes kézműves programokkal, különleges karácsonyi finomságokkal várják. A vásári kínálatról körülbelül 122 árusítóhely és látványműhely gondoskodik.

Közkedvelt Bécs

Minden évben tömegével érkeznek az érdeklődők az osztrák fővárosba. Bécs vásárok sokaságának ad otthont: a hagyományos Wiener Adventzauber (adventi varázslat) alkalmából a Rathausplatz romantikus harmóniát, nyüzsgő vásárt és színes gyermekprogramokat kínál egyszerre. Az adventi varázslat november 17-én vette kezdetét, és egészen december 24-ig látogatható. A bécsi vásár 700 éves múltra tekint vissza, mai formáját 27 éve nyerte el. A Wiener Adventzauber lényege eredetileg a gazdaság felélénkítése volt. A vásár minden évben egyre nagyobb népszerűségnek örvend, hiszen a Városháza előtti (egyébként üres) park a karácsonyi szezonban megtelik fényekkel, díszekkel, illatokkal és halk zenével. A körülbelül 150 stand portékái között megtalálhatóak a karácsonyi díszek,

ajándékok, édességek és meleg italok egyaránt. Ebben az időszakban a vásár melletti park is felölti ünnepi jelmezét: az összes fa karácsonyi fényekben tündököl. A díszítés eleinte híres osztrák énekesek és képzőművészek feladata volt, így született meg a 280 szívecskével feldíszített Herzerlbaum. Bécs számos pontján rendeznek ezen kívül további vásárokat, többek közt a Schönbrunni kastély udvarában, vagy éppen a Maria Theresien Platz-on.

A romantikus Prága

A cseh fővárosban már a 19. században is rendeztek adventi vásárokat, amelyeknek akkori áruválasztéka a karácsonyi termékekre, Mikulás és Krampusz figurákra, valamint manufaktúrákból származó gyermekjátékokra korlátozódott. A cseh utcákat hagyományosan piaci énekesek és színészek lepték el ekkor, hogy történeteikkel, produkciójukkal a spontán egybegyűlt közönséget szórakoztassák. Jelenleg Prága két legszebb karácsonyi vására az Óvárosi téren és a Vencel téren található. Az Óvárosi téri ünnepi forgatag minden évben számos családi programmal várja az érdeklődőket. A gyermekeket állatsimogatóval és póni lovaglással, míg a felnőtteket forralt borral és mézlikőrrel csábítják a térre. A száztornyú város vásáraiban kézműves termékeket és különböző cseh specialitásokat is kínálnak az ünnepi időszakban. Többek közt kerámiabögréket, fajátékokat és cseh kristályokat szerezhetünk be, de ha vásárfia-keresés közben megéheznénk, a fabódékból igazi gasztronómiai kincsesládával szolgálnak, a helyiek és turisták számára egyaránt: a sült karácsonyi sonka mellett ízletes cseh sültkolbász vagy a kuliináris Staročeské Trdlo is megtalálható a kínálatban. Utóbbi egy karamellás-mandulás édesség, mely leginkább a farsangi fánkra emlékeztet.

Fotó: Koncz György

Klasszikus Nürnberg

Karácsonyi szokásaink nagy része, többek közt a fenyőfa állítása is, a németektől ered. Nem meglepő hát, hogy a hagyományokat méltó karácsonyi vásárokkal őrzik. A legnagyobb és legrégebbi ünnepi kirakodás Nürnbergben található, első írásos emlékét 1628-ból őrzik, ugyan a vásárok múltja még ennél is régebbre, körülbelül a 16. századra vezethető vissza. Ekkor az egész Óvárost fényáradat és ünnepi hangulat borítja be, hatalmas főtere pedig bódékkal telik meg. Több mint 150 árus különböző portékái igazi kavalkáddá varázsolják a német utcákat. A vásár adventet megelőző pénteken, tehát idén november 30-án kezdődött, és szenteste napjáig várja az ide látogatókat. Itt járva nem szabad kihagyni a híres „Nürnberger Bratwurst"-ot, a „Glückwein"-t és a gyömbérsört sem. A gyermekek számára külön birodalmat építenek fel, mely a germán bazár egyik legjellegzetesebb vonása: a körhinta, gőzmozdonyos kisvonat, számos kreatív program és óriáskerék elmaradhatatlan jellemzői e kicsiknek szóló színes forgatagnak. További jellegzetesség a kétévenkénti krisztkindli-választás, ám a nevezés szigorú feltételekhez kötött: a krisztkindli csak 16 és 19 év közötti, szőke, hosszú, göndör hajú lány lehet, aki aztán a vásár szimbolikus alakja lesz.

„Die Scone" – Brugge (Bruges)

Die Scone, magyarul: „a szépség". Nem véletlen az elnevezés, hiszen a belgák minden évben kitesznek magukért. Mindössze egy órányi útra Belgium fővárosától, mesebeli látvány tárul elénk: Brugge középkori atmoszféráját macskaköves utcái, a lovas hintók és harangszó teszi teljessé, amelyről a városka hivatalos harangozója gondoskodik. December elején Brugge fénybe burkolózik. Ekkor karácsonyi kivilágítás és az otthonokban már feldíszített fák jelzik, hogy közeleg az ünnep. Belgium ékszerdobozát csatornák és szűk kanyargós sikátorokkal teszik még hangulatosabbá. Itt a Mikulás eljövetele az igazi ünnep. A tradíció szerint a Télapó hajón érkezik Spanyolországból segédeivel, a Fekete Péterekkel. Ők középkori ruhába öltözve, „kormos arccal" járják a vásárt, édességet osztogatva a gyermekeknek. Az észak Velencéjeként emlegetett várost a belga csokoládékülönlegességek és a közel 350 féle sörspecialitás teszi teljessé, melyeket fajtánként különböző poharakban árusítanak. Brugge 2000 óta az UNESCO világörökség része, 2002-ben pedig Európa kulturális fővárosa volt.

Vidám vásár Koppenhágában

Európa legrégebbi vidámparkja ad otthont a koppenhágai adventi vásárnak. A bazár november 16-án nyitotta meg kapuit, és december 23-ig tart. A Tivoli Gardens vására, az úgynevezett „Jul" minden nap 11 órakor kezdődik, és 22-23 órakor zár. Különlegessége a több tucat feldíszített fenyőfa, valamint a számtalan fényfüzér, amelyek a park fáit díszítik. A gyermekek számára ideális vásár, hiszen a póni lovaglás és korcsolyázás mellett a vidámpark játékai is nyitva tarta-

nak, sőt a szezonban még körhintát is építenek számukra. Az idősebbek sem unatkozhatnak Koppenhága forgatagában, részükre színházi és karácsonyi kabarés előadásokat rendeznek évről évre. A dán vidámpark épp úgy kínál romantikus zugokat, mint vásári nyüzsgést. A körülbelül 60 felállított bódéból porcelántermékeket, fajátékokat, kézműves termékeket vásárolhatunk. A dán specialitásnak mondható cukrozott almát glöggel (helyi forralt bor különlegesség) öblíthetjük le.

A fényes Bázel

Svájc harmadik legnagyobb városa a svájci-német-francia hármas határnál terül el. Bázel, kulturális nevezetességeinek köszönhetően az év minden részében hemzseg a turistáktól, így van ez az adventi időszakban is. Ekkor mutatja meg legszebb oldalát, hiszen a svájci város karácsony előtt fényárban, pompában tündököl. Svájc legrégebbi karácsonyi vására a belváros közepén, az Óvárosban található. A Barfüsserplatzon lévő ünnepi kavalkád november 22-én vette kezdetét és december 23-án zárja kapuit. A körülbelül 150 felállított faház és bódé színes termékpalettával várja vevőit. A bazársorok között kézműves termékeket, ruhákat, üveggolyókat, díszeket, terítőket, kalapokat és ásványokat is beszerezhetünk. A nagyváros sajátossága Európa karácsonyi fényekkel leghosszabban kivilágított utcája, valamint Johann Wanner karácsonyi háza. Wanner különleges, kézzel készített karácsonyi díszeivel olyan híressé és elismertté vált, hogy az egész világon új divatot teremtett. A „bázeli Télapó" díszített fenyőfát a washingtoni Fehér Házban, karácsonyfadíszeivel „szolgálta" már a monacói hercegi családot, sőt rendszeres vásárlója a pápa is.

Fotó: Benkő Imre

Vidék Magazin összeállítás

A vidék szállodaláncа

INTERJÚ HÜLVELY ISTVÁNNAL, A HUNGUEST HOTELS ZRT. VEZÉRIGAZGATÓJÁVAL

A 2012 év végétől már 23 hotelt üzemeltető nemzetközi lánc, a Hunguest Hotels szállodáinak legtöbbje a vidéki wellness- és termálturizmusra épül. A többszörös Magyar Brands díjjal kitüntetett cég is szembesül az ágazat problémáival, amelyeket a jelenlegi gazdasági helyzet és a konkurencia ugrásszerű bővülése is tetéz – derül ki egyebek mellett a Hunguest Hotels Zrt. vezérigazgatójával, Hülvely Istvánnal készült interjúból.

– Mi jellemzi most a szállodaipart?

– 2000-től 2008-ig hatalmas gazdasági fellendülés volt látható és tapasztalható. Ez gyakorlatilag végtelen világpiaci likviditást eredményezett. Mindenre lehetett hitelt felvenni, anélkül, hogy nézték volna azt, kinek mennyi a fedezete. Magyarországon is így volt, ennek köszönhetően nagyon sok szálloda épült ebben az időszakban. Sajnos azonban ezek a létesítmények nem azért jöttek létre, hogy később üzemeltessék őket, és ebből a tevékenységből megtérüljön a befektetés, hanem egyfajta „építési" motivációból, azaz építési profit céljából. Az építtetők több hitelt vettek fel, mint amennyi a beruházáshoz kellett, majd amikor arra került a sor, széttárták a kezüket, mondván: nem tudom visszaadni, mert válság van. A szállodák pedig egyszerűen nem tudják kitermelni azt a profitot, amiből a kölcsönt vissza lehetne fizetni, ez normál vállalkozási helyzetben bezáráshoz vezetne, azonban a szállodaipar egy speciális ágazat. Ezek a hotelek nem mennek csődbe, hiszen a szállodaipar számára a legnagyobb pénzügyi teher az ingatlan létrehozása, illetve az ingatlan megépítéséhez kapcsolódó tőke és kamattörlesztési teher. Ezen pénzügyi terhek nélkül, a működési költségek már könnyen kitermelhetők az árbevételből. Így létrejött az a helyzet, hogy mivel adósságszolgálat fizetése nélkül a szálloda cash flow többletet termel, a bankok nem zárják be őket, hiszen bármilyen kis pénzt ki tud termelni a szálloda, az jobb, mint ha semmit nem termelne, azaz próbálják csökkenteni a veszteségüket. Ez viszont szétzilálja a piacot, hiszen immár az üzemeltetők jelentősen olcsóbb áron is tudnak üzemelési többletet felmutatni, mert nem nyomja őket az adósságszolgálat terhe. Ez a folyamat a szállodaipar számára egy óriási károkozás, hiszen jelentős és ráadásul kevésbé árérzékeny konkurenciát hozott magával, amennyit nem bír el a kereslet.

– Hosszú távon mi lesz a sorsa ezeknek a hoteleknek?

– Ha „üzemeltetési nullánál" többet termelnek, akkor pénzt termelnek, továbbra is fennmaradhatnak. Felújítani viszont soha nem fogják őket, mert ahhoz újabb tőke kellene, s ugye, már az eredeti épület terheit sem tudták kifizetni. Így az építés idejétől számolva körülbelül 15-20 év alatt „lepukkannak" és akkor már nem fognak tudni megfelelni a vendégek igényeinek, nem termelnek üzemeltetési többletet, így bezárnak. Ez alatt az idő alatt viszont pénzt és energiát szívnak el a versenyképes szállodáktól. Mire ez a 15-20 év letelik (ebből eddig átlagosan körülbelül 5 év telt el), megtizedelődnek tehát azok a hotelek is, melyek egyébként életképesek lennének, eleve a szakmai tevékenységből próbáltak megélni. Ez a jövőkép. A szállodaipar teljesítménye drasztikusan visszaeshet. Ennek elkerüléséhez jelentős változásoknak kellene történniük. A szállodaipar jövedelmezősége az elmúlt tíz évben szét lett verve.

– Hol tart most ez a folyamat?

– Elértünk odáig, hogy sokkal több szoba és vendég van, de nincs annyival több vendég, mint szoba. Amellett, hogy az ágazatban dolgozó embereinket és eszközeinket teljesen

kifacsartuk, a vendégek egyre kevésbé fizetik meg a rohamosan emelkedő költségeket (energia-, élelmiszerárak stb.), hiszen az árak növelésével nem lehet versenyképesnek maradni. Az elmúlt időszakban komoly gondot okozott az áfa emelkedése. Utóbbi 2000-ben 12 százalékos volt, 2004-ben 15 százalékra, majd 2006-ban 20 százalékra és ezt követően 25 százalékra emelkedett. Most 18 százalékos a szállodai szobák áfája, de a vendéglátásé 12 százalékról 27 százalékra nőtt. Ez hatalmas probléma, mert egyszerűen nem tudunk versenyezni a német, osztrák, lengyel, stb. konkurenciával. Hiszen nekünk az áfa különbségével több pénzt kell kérnünk a vendégtől ugyanolyan mértékű bevételhez, mint a konkurenseinknek. Európában, ahol elsősorban konkurálunk, szinte mindenhol csupán 5-10 százalékra rúg a szállodaipar áfája. Versenyképesnek lenni 18 százalékkal nem lehet. A szintén árbevételhez kötődő iparűzési adó léte pedig csak tovább rontja a helyzetet.

– Mit lehet tudni a Hunguest Hotels Zrt.-ről?

– Nekünk nem voltak „túlhitelezett" beruházásaink, így nem volt építési nyereségünk sem, ugyanakkor az átlaghoz képest a hitelállományunk jelentősen kisebb, így óriási áldozatok és energiák árán, de jelentős, az eredeti szerződéseknek megfelelő tőketörlesztésre is képesek vagyunk a kamatfizetés mellett. A Hunguest Hotels a legnagyobb magyar tulajdonú szállodalánc. Nekünk van a legtöbb belföldiektől befolyó bevételünk, illetve a vidéken realizált legnagyobb árbevétellel (külföldi és belföldi együttesen) is mi büszkélkedhetünk, így magabiztosan kijelenthetem, hogy mi vagyunk a vidék legnagyobb szállodalánca. Hoteleink közül 4 négycsillagos superior, 8 négycsillagos, 3 háromcsillagos superior és 8 háromcsillagos minősítéssel rendelkezik. Törekszünk tehát a minőségre, de nagyon nehezen sikerült elérni ezt a helyzetet.

A Hunguest Hotels Zrt. klasszikus gyógyfürdőhelyeken, így Hajdúszoboszlón, Hévízen, Zalakaroson, Bükfürdőn, Gyulán és Egerben várja a regenerálódni vágyókat. A szállodaláncolat a nagyvárosokban is jelen van, így Budapesten, Miskolcon, Szegeden, Debrecenben, Egerben és Csíkszeredán. Kikapcsolódást nyújt a hegyvidékek szerelmeseinek is. Az említett erdélyi városkával együtt várja vendégeit Galyatetőn, Lillafüreden, valamint Ausztriában, Heiligenblutban. Az utóbbi, illetve a Galyatetőn lévő hotel nem csak jó levegőt, festői környezetet kínál, hanem remek választás a téli sportok kedvelőinek is. Azok számára, akiknek tengerpart nélkül nincs nyári pihenés, kellemes kikapcsolódást nyújt a macedón tengerparton, Herceg Novi-ban épített hotel. A felsoroltak közül gyógy-, wellness– és fürdőrészleggel rendelkezik a hajdúszoboszlói, gyulai, hévízi, bükfürdői, zalakarosi, szegedi, tapolcai, egri, debreceni, valamint a Galyatetőn lévő szálloda. Üzleti megbeszélésekre, konferenciákra a Hunguest Hotels Zrt. a következő helyszíneit ajánlja: Budapest, Szeged, Tapolca, Lillafüred, Galyatető, Gyula, Eger és Hajdúszoboszló.

Egy szobára jutó bevétel szobakategória szerint (forint)

Év	*****		****		***		**		*		Összesen	
2010	29 956	31 124[1]	13 211	13 726[1]	5 988	6 221[1]	3 010	3 128[1]	817	849[1]	10 437	10 844[1]
2011	31 550	31 550[1]	14 287	14 287[1]	6 167	6 167[1]	3 302	3 302[1]	1 753	1 753[1]	11 003	11 002[1]

Forrás: **Hunguest** [1]**Inflációval korrigálva**

Szállodai szobák száma

Kategória	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011
*****	2 538	2 750	2 840	3 275	3 709	3 672	3 897	4 034	4 491	4 681	4 641	4 343
****	8 174	9 094	9 562	10 653	12 112	13 474	1 4351	15 446	16 130	18 342	20 933	20 992
***	19 402	20 358	21 696	21 449	21 977	22 361	22 717	23 103	23 171	22 967	22 786	21 004
**	9 287	8 883	8 513	8 127	7 179	6 709	6 944	4 983	4 843	4 649	4 291	3 244
*	2 961	2 653	2 901	2 748	2 634	2 478	2 322	2 540	2 034	1 509	1 518	648
Szálloda	42 362	43 738	45 512	46 252	47 611	48 694	50 231	50 106	50 669	52 148	54 308	54 674

Forrás: **Hunguest**

– Az összes szállodájuk saját tulajdonban van?

– Nem. A márkanév és a Hunguest Hotels Zrt. két külön dolog. Azon a ponton válnak el egymástól, amikor a márkanevünket más cégek hotelje is megveheti használatra. Mi ezt franchise-rendszerben hoztuk létre a partnereinkkel, akiknek éves díjat kell fizetniük azért, hogy a nevünket használják, csatlakoznak az egységes arculathoz, sztenderdekhez, értékesítési rendszerhez. Ilyen franchise-tag például a debreceni Hotel Nagyerdő, vagy a csíkszeredai szálloda. További két hotelünk működik még franchise-rendszerben, kettővel pedig üzemeltetési szerződést kötöttünk. Ebből a vendégek semmit sem érzékelnek, hiszen mindenütt fenntartjuk a már megszokott, magas színvonalat. A montenegrói, illetve osztrák szálloda viszont a mi tulajdonunkban van. Láncolatunk 4 országban és 15 városban van jelen 3739 szobával és 7683 férőhellyel.

– Hogy alakul az árbevételük az előző évhez képest?

– Tervezett árbevételünk 2012-ben előreláthatóan csaknem 11,4 milliárd forint. Ez azt jelenti, hogy jobb lesz, mint a tavalyi, de sajnos nem azért, mert annyival több vendég jött, hanem a beruházásaink miatt. Jelentős fejlesztésekbe kezdtünk 2008-tól, ezeket tavaly fejeztük be. A munkálatok természetesen leállásokkal jártak, így sok helyütt kiesett az árbevételünk. Az első „sallangoktól mentes" évünk 2012 volt, ezért lesz eredményesebb. A válság persze minket sem kímél, a konferenciatermeink egy része kihasználatlan, illetve a négycsillagos családi vendégkörünk is drasztikusan visszaesett. De például Bükfürdő ennek ellenére virágzik, a csehek és szlovákok rendszeres vendégei az ottani hotelünknek.

– Hogy látja Magyarországot, mint turisztikai célpontot?

– Ezt az országot a turizmus ki tudná húzni a gödörből, ennek ellenére senkinek sincs ideje ezzel foglalkozni. A probléma megoldásához több ponton változásokra lenne szükség, amihez elengedhetetlen a kormányzati akarat. Bár a SZÉP kártya bevezetése egy rendkívül fontos lépés volt a megszüntetett üdülési csekk után, a kellő lépések többségére még várnunk kell, amit nyilván nem gyorsít fel a válság. A Malév megszűnésével pedig egy fizetőképes vendégkört teljesen elveszítettünk. A legnagyobb baj az, hogy a marketingpénzek valahogy eltűnnek. Ez kormányoktól függetlenül elég régóta így működik. A 2000-es években a turisztikai árbevétel 80 százalékát külföldiek tették ki, ez mára már körülbelül 70 százalékra esett vissza. Fontos lenne tehát külföldön érdemben megjelennünk. A legkisebb országok, mint Montenegró, a CNN-től kezdve az Eurosporton át mindenhol reklámoznak. A hazai turizmus marketing büdzséje 10 éve folyamatosan csökken, mára elérte a nulla közeli állapotot, holott már a kezdő időszakban is jelentősen elmaradt a környező konkurens országok költségvetéséhez képest. Pedig fontos tény, hogy nemzetközi felmérések alapján a turista átlagban ötször annyit költ a szállodán kívül, mint belül: üzemanyagot, souvenirt, ruhát, repülőjegyet, kultúrát stb. vesz. Ez az egyszeregy egyszerű, de mégsem az?!

Írta: Ruskó Beatrix
Fotók: Benkő Imre

Country Hotel – István Hülvely, CEO of Hunguest Hotels

Managing 23 hotels nationwide, Hunguest Hotels exploits thermal spas and a demand for wellness facilities. What with their successful business policy, they are not immune to the ailing economy and tight competition.

The new millennium brought seven fat years, when new hotels were sprouting from the ground – not so much with a foresight to run a business in the hotel industry, but rather milking overrated bank loans and cut a more than fair margin on construction costs. Then the crisis hit, and investors evaporated, leaving behind massive debts. Hotels are working hard to meet their liabilities, to little avail. Breaking even saves you from bankruptcy, but that's less than enough to stay alive in the hotel business.

For want of maintenance and investment, these hotels are likely to run down in a decade or two and become dysfunctional. While that happens, though, they syphon guests and revenue from more competent and viable businesses, which would otherwise survive the hard times. This unhealthy process has totally disrupted the profitability of the hotel industry over the past decade. If the unfair internal competition is not enough, it is just as hard to compete with the neighbouring countries for guests. High VAT is a chip on everyone's shoulder: it started at 12 percent twelve years ago, then soared to 15, then 20, 25, and now 27 percent, except for the room rates, which still enjoy a slight subsidy with 18 percent VAT.

According to the CEO, Hunguest luckily stayed away from overblown, credit-funded investments, so the company is relatively debt-free. They cash in on foreign guests more than any other hotel in Hungary, and generate the highest revenue outside Budapest (including their hotels abroad). Hunguest is undoubtedly the largest hotel chain in the countryside, boasting with four four-star superior units, eight four-star, three three-star superior, and eight three-star hotels.

Hunguest Hotels is as much a business enterprise as a brand, now that franchise partners can buy themselves into the hotel group, paying for the name, corporal identity and know-how, taking the benefits of strict professional standards and clearcut business policy.

Hunguest is expecting a 11,4 billion HUF revenue this year, slightly better than last year. It doesn't mean more guests, but some long-going, deferred investment projects have finally come to an end, so now they can make up for all that costly downtime. Having said that, business is slacking: the conference centres hardly get booked, and four-star family guests are seriously on the wane. Bükfürdő is still going strong, thanks to Czech and Slovak guests.

The CEO is convinced that the tourist industry could play a seminal role in salvaging what's left of the Hungarian economy. For that, the ailing hotel industry should undergo profound changes, something only a responsible government could initiate. Dissolving the national airline, Malév, did not help either. Worst of all, marketing budget allocated to promote tourism somehow gets lost in the hands of intermediaries, whichever party happens to be in power. That has to change.

Aki kiszolgálja a vevőt

INTERJÚ MAGYAR JÓZSEFFEL, A HUNGERIT ZRT. VEZÉRIGAZGATÓJÁVAL

Több mint negyven éve jár be ugyanazon a kapun dolgozni Magyar József. Az ország egyik legnagyobb baromfi-feldolgozással foglalkozó cégének vezérigazgatójával készült interjúból kiderül az is, milyen kalandos körülmények között született meg és merre tart most a Hungerit Zrt.

– Ha jól értesültem, negyven éve, hogy nem csak vezeti ezt a vállalatot, de benne is dolgozik. Hogyan emlékszik vissza erre az időszakra?

– Nem negyven, hanem több! 1970-ben kerültem a vállalathoz, azóta ugyanazon a kapun jövök be nap, mint nap dolgozni. Előtte a Csongrád Megyei Tejipari Vállalatnál dolgoztam, három évig. Utána kerültem ide, mivel tej-hús-baromfi feldolgozó mérnökként végeztem Szegeden, de családi okok miatt hazaköltöztünk Szentesre. Kezdetben nagyon alacsony volt a fizetésem, de sokat és kitartóan dolgoztam, ezért felemelték. Ezután végigjártam a ranglétrát, voltam a vágásnál, a darabolásnál, a csomagoló üzemben, a tojásfeldolgozóban, akkoriban olyan is volt még itt. Majd műszak- és üzemvezető, később főművezető, végül osztályvezető lettem. Ezután, 1983 táján kineveztek fejlesztési főmérnöknek, a feladataim közé tartozott az új termékek kifejlesztése, és új beruházások megvalósítása. Ezt a munkát 1990 decemberéig végeztem. Ekkor a vállalati tanács úgy döntött, hogy bizonyos részeit a vállalatnak privatizálni kellene, mivel bizonyos források elapadtak, a keleti-nyugati piacok egy része pedig megszűnt. Én ekkor merészen úgy döntöttem, hogy létrehozok egy saját vállalatot, így hoztuk létre a Hungeritet.

Két külföldi ismerősömet is sikerült ekkor rábeszélnem, hogy anyagi támogatással szálljanak be az új vállalatba, és így a hármunk közreműködésével: Hungária, Germánia, és Itália – megszületett a Hungerit. A tevékenységünket 1990 december elsején kezdtük meg, de 1991-re már sikert könyvelhettünk el, 800 millió forint árbevétellel, és mindezt mindössze 150 fővel. Ekkoriban még Magyarország legkisebb baromfi-feldolgozásával foglalkozó cége volt ez, azóta eltelt közel 23 év és közben Magyarország egyik legnagyobb baromfi-feldolgozó cége lett. Mind volumenben, mind árbevételben. Közvetlenül 1500, közvetve pedig 2000 főt foglalkoztatunk, tehát összességében 3500 embernek, illetve ezeknek a családoknak biztosítunk – én úgy gondolom – biztos megélhetést.

– Hogyan tudott megújulni a cég, lépést tartani a növekvő követelményekkel és ön mikor érezte úgy, hogy „most és itt" érdemes váltani? Mert ha jól tudom, épp ebben van a sikere titka, hogy időben tudott és mert is váltani.

– Ez a döntés is 1990 decemberében született meg bennem. Én mindig vállalkozó típus voltam, akkor is és most is. Ha külön műszakot kellett szervezni a kollégáimnak, abban én magam is szívesen részt vettem, és velük dolgoztam. Azonban az akkori német és olasz tulajdonosok azt mondták, hogy csakis akkor szállnak be az új vállalatba, ha én is bizonyítottan tulajdonos leszek. Akkoriban azonban nekem nem volt pénzem. Volt egy négyes sorházban egy lakásom, ahol a családommal éltem, és volt egy Trabantom. Ekkor 10,3 millió forinttal kellett volna beszállnom, hogy meglegyen az 50 százalékos többsége az olasz-magyar-német befektetőknek. Ekkor én számos bankhoz fordultam hitelért, természetesen sehol nem álltak velem szóba, de akadt egy budapesti bank, ahonnan megkaptam ezt az összeget, így ki tudtam vásárolni ezt a részt. Jelzálogfedezetként feltettem a házam

és az autómat is. Erről a családom semmit sem tudott. A hitelt 1,5 év után kellett volna visszafizetnem, azonban 1991-ben olyan sikeres évet zártunk, hogy teljes egészében vissza tudtam fizetni. A családomnak ekkor mondtam el, hogy jelzáloghitelt vettem fel a házra, de vissza is fizettem már. Ekkor megbeszéltük, hogy ilyet soha többé nem teszünk. Így kezdődött az én pályafutásom. Ugyanis ha én akkor nem „szállok be" ebbe, akkor elpártoltak volna a külföldi befektetők, és nem tudtam volna létrehozni a vállalatot. Ezen múlott az egész, ezen a merész lépésen.

– Igazak az értesüléseim, hogy a vállalat vezetését 2012 végétől a lányára bízza?

– Nem. Ez már 3 éve is felvetődött, de nem biztos, hogy így lesz. A fiam ugyanolyan főiskolai végzettségű, mint én, a lányom pedig orvos, egész pontosan aneszteziológus orvos, arról a pályáról csábítottam át őt ide, logisztikai igazgatónak. De az igazság az, hogy ez a cég már túl nagy. Mind vertikálisan, mind horizontálisan. A cégnél pedig nincs rajtam kívül senki, aki ezt teljes egészében átlátná. A szülőpároktól kezdve, a keltetőkön, a nevelő felületeken át, egy hatalmas vágóhídig tekinthetünk, ha ránézünk, illetve egy közelmúltbeli beruházásnak köszönhetően most már egy takarmánykeverő üzemig is. Az egyes részeket a vezetőik nagyon jól ismerik, de az egész vertikumot nem látják át. Ha a jövőben bármelyik gyermekemnek át is adom a céget, még biztosan itt kell maradnom pár évig. Az energiáim még mindig engedik, hogy itt dolgozzam végig azt a napi 10-12 órát, sőt minden reggel benn is vagyok már fél 7-kor. Igyekszem mindenről tudni, a telepeket minden évben kétszer is végigjárom. Pontosan és mindig tudom, hogy mi történik az üzemben, a vevőkkel és a beszállítókkal pedig igyekszem személyesen is foglalkozni. Tehát nekem ez az életem, ha most itthagynám, akkor otthon mit csinálnék? Egyszer persze biztosan át kell adnom ezt, de ez az időpont mindig tolódik. Nem valószínű tehát, hogy épp januárban lesz.

– Szóba hozta a nemrég átadott takarmánykeverő üzemet. Milyen összegű beruházásról van szó, és mennyi új munkahelyet teremtettek ezzel? Mi volt az elsődleges cél vagy szempont az üzem megépítésével? Mekkora az üzem kapacitása?

– A közelmúltban két nagy beruházásunkat is átadtuk, ezeken az eseményeken dr. Fazekas Sándor vidékfejlesztési miniszter is jelen volt. Egyik a Csanytelek, és Felgyő között lévő Faragó-tanya. Ez 17 ezer négyzetméter alapterületű, 10 ólból álló, teljesen gépiesített csirketelep, ahol egyszerre 350 ezer csirke van, így ezzel a mennyiséggel 8 napi vágást is tudunk biztosítani, hatszor egy év közbeni forgatással. Évente tehát 2,2 millió csirkét lehet felnevelni itt. Ez – bátran mondhatom –, Európa egyik legmodernebb telepe, amelyhez Franciaországból hoztuk az ólakat, és az összes technológiát. Működtetéséhez 14 főre van szükség. A másik nagy, több mint 2 milliárd forintos beruházásunk a már említett takarmánykeverő üzem Szentesen, amivel 170 ezer tonna takarmányt tudunk előállítani évente. Ez az üzem 37 munkahelyet teremtett. Nagyon örülök, hogy elkészült, mert a vertikumunkból ez nagyon hiányzott. Eddig csak hat beszállítóval tudtuk megoldani a takarmánybeszerzést, amelynek volumene évente 80-85 ezer tonna volt. Az új keverővel ezt a mennyiséget ki tudjuk váltani a saját minőségünkkel. Így teljesen meg tud valósulni a termékeink nyomon követhetősége, a szülőpároktól a tojáson át a nevelőtelepeken és a takarmányozáson keresztül egészen a vágásig és értékesítésig. Ezt az üzemet szükség esetén tudjuk bővíteni 200 ezer tonnás kapacitásúra is. Ez is egyfajta bátorság, hogy 68 évesen bele mertem vágni egy ilyen beruházásba. Nem biztos, hogy azt mutatja, hogy nekem el kell mennem nyugdíjba.

– Véleménye szerint milyen hatással lesz az új keverő a hazai takarmánypiacra?

– Jó a kérdés... Azok az üzemek, amelyektől eddig vásároltuk a takarmányt, nem fognak tudni versenyezni velünk, mivel itt teljesen új üzem létesült, megbízható minőséggel és új technológiákkal. Egy biztos: korrekt versenyhelyzetet fog előidézni. Az említett takarmányüzemek kicsit vissza is éltek azzal, hogy nekünk mindig kellett a takarmány, és az

árakat lépésről lépésre srófolták felfelé. Így az új üzem belépésével az áraikat a mieink alatt kell majd tartaniuk, hogy versenyképesek maradhassanak. Nagyon fontosnak tartom elmondani azonban azt is, hogy a későbbi vásárlóink nálunk mindig garantált minőséget fognak kapni, és – mondhatom – a legolcsóbban.

– Arról már beszélt, hányan is dolgoznak a vállalatnál, ezek alapján kijelenthető, hogy az ön cége Szentes város legnagyobb munkaadója?

– Egyértelműen!

– Ezeknek megfelelően milyen a város és a Hungerit kapcsolata?

– Nagyon jó és korrekt a kapcsolat közöttünk és nem csak azért, mert mi vagyunk a város legnagyobb adófizetői. Nagyon fontosnak tartjuk, hogy segítsük a városban dolgozókat, a fiatalokat, az iskolákat, és a sportot – lehetőségeinkhez mérten. Mi sem bizonyíthatja jobban a várossal való jó kapcsolatomat, hogy 2001-ben a város díszpolgárává választottak. Ez az elismerés is arra ösztönöz engem, hogy valamit adjak is vissza a városnak.

– Ha jól tudom, ön a szentesi vízilabda egyesület elnöke, és amikor átvette a vezetést, azt az ultimátumot adta a játékosoknak, hogy csak akkor kapják meg a fizetésük négyötöde mellé az utolsó ötödrészt, ha benne lesznek a férfiak az országos 8 legjobb, a lányok pedig a legjobb 3 csapat között. Így történt?

– Igen. Én több mint 10 éve támogatom őket, csak a nőket. De most, hogy a teljes vízilabda szakosztály elnöke lettem, egyformán kellett kezelnem őket. Előtte csak mint szponzornak, nem voltak elvárásaim, de most, hogy elnök lettem, kijelentettem, hogy erre is lehet úgy tekinteni, mint egy munkahelyre, ahol épp ezért vannak elvárások, követelményrendszerek. Így felmerült az a kérdés, hogy miért kapják meg a teljes fizetésüket, ha nincs követelmény rendszerhez kötve? A realitásokat figyelembe véve – a férfiak a legjobb 8-ban, a nők pedig a legjobb 3-ban legyenek benne – minden játékosnak, amikor a szerződést megkötöttük velük felajánlottam, hogy csak ekkor kapják meg a teljes fizetésüket, ha pedig nem, akkor a klubban marad ez a 10-10 százalék. Én így ösztönöztem a játékosokat a jobb teljesítményre. De ez így van nálam a vállalatnál is: a vezetők készítenek egy tervet, és ha nem tudják teljesíteni, akkor nem kapják meg ugyanazt a pénzt. Az életben semmit sem adnak ingyen, mindenért meg kell dolgozni.

– Tervezik-e, hogy ezt a céget is államilag kiemelt, stratégiai fontosságúvá nyilvánítsák, folynak-e erről tárgyalások?

– Nem, de úgy gondolom, hogy ha megkeresnek minket ilyen célból, nagy megtiszteltetésnek venném. Azonban nem kezdeményezek lépéseket ebbe az irányba, mivel úgy érzem, hogy ez onnantól kezdve kötöttségeket jelent, és nem marad meg az a szabadság, mint előtte.

– Kapnak vagy kaptak-e állami támogatást valamelyik projektjükhöz?

– Természetesen, sőt mondhatni szinte minden beruházásunkhoz, közel a 80 százalékukhoz igénybe szoktunk venni állami pályázatokat. Külön pályázatíró csoportom is van erre a célra, akik kiválóan végzik a dolgukat. De számos olyan változtatásunk is van, melyhez nem vehetünk igénybe ilyen forrásokat, és saját tőkéből kell megoldanunk, például a targoncáink cseréjét. Ehhez évente körülbelül 40 millió forintot kell igénybe vennünk, és nincs rá pályázati lehetőség, de ezt is el kell végeznünk.

– Milyen új termékekkel tudnak előállni, illetve milyen új termékeket kívánnak még bevezetni?

– Van egy gyártmányfejlesztő csapatunk, amelynek az az elsődleges feladata, hogy mindig keressenek, fejlesszenek olyan termékeket, amelyek sikeresek lehetnek a piacon. Ha 10 termékből 2 ilyen összejön, én azt nagyon jónak tartom, de ezekről valójában úgyis a piac fog dönteni, tehát a fogyasztó vagy megveszi, vagy nem. Például volt olyan termék, amelyre azt mondtam, nem biztos, hogy gyártani kellene, de aztán a piac úgy döntött, hogy mégis kell, és mindez fordítva is igaz. A legújabb termékeink a mesefigurákkal ellátott dobozú húsfalatkák, ezek kapcsán a Walt Disney-vel sikerült megegyeznünk az engedélyeztetésért. Ez a csomagolás világelső díjat nyert tavaly egy mexikói világversenyen. Tehát mindig próbálunk valami újjal és újjal előállni a piac, a fogyasztók számára. Nem túl sokan tudják még, de kollégáim dolgoznak egy új termék bevezetésén, egy kacsahúsból készült, teljesen új kivitelű terméken. Ez sütőfóliában, befűszerezve lesz árusítva, így a háziasszonynak csak annyi dolga lesz, hogy a terméket betegye a sütőbe és már kész is. Ezzel hatalmas sikert érhetünk el a vevők körében.

– Milyen a Hungerit és a Valdor termékek kapcsolata? Mi a különbség ezek között?

– Amikor indultunk, akkor a Hungerit márkanevet tettük rá a termékeinkre, de közben beszéltem több reklámszakemberrel is, akik azt javasolták, hogy jobb ha egy két szótagú márkanév szerepel a termékeken, mert ezeket a vásárló könnyebben megjegyzi. A Valdor márkanevet nem mi találtuk ki, hanem a Hajdú-Bét baromfi-feldolgozó vállalat. Amikor ez csődbe ment, elkezdték árulni ezt a márkanevet, mi pedig kaptunk az alkalmon és megvásároltuk ezt a már jól bevált és ismert nevet. Az új Valdor termékeink bevezetésekor azt próbáltuk hangsúlyozni, hogy ezzel igazi kiváló minőséget kínálunk a vevőknek. Épp ezért erre a termékcsaládra mindig külön figyelmet fordítunk.

– Mi a helyzet a legendás szentesi libamájjal, és a hízott állat vágással jelenleg? Lesznek ilyen termékek vagy valaki rájuk tette a „négy mancsát"?

– Ezzel az alapítvánnyal jelenleg is perben állunk rossz hírnév keltése miatt, de épp e támadás kapcsán mi ezt nagyon komolyan vettük, és négy hónapig – 2008 szeptemberétől decemberig – abba is hagytuk a hízott állat vágást. Ezért sajnos dolgozókat voltunk kénytelenek elküldeni, de mindennek különösebb értelme nem volt, mivel a cég továbbra is támadott bennünket, nem vett le a „feketelistáról". Ezért folytattuk hát

a vágást, és visszavezettük a termékeinket. Terveink között szerepel jövő évben is 900 ezer hízott állat levágása, ehhez tartani is fogjuk magunkat, hiszen mindezt el is tudjuk adni. Az említett szervezetnek csakis Németországban és Ausztriában van szava a nagyobb áruházláncokra, ott tudják érvényesíteni nézeteiket. Az ottani áruházláncok nem szeretnek konfrontálódni, inkább leveszik a szóban forgó termékeket, de ez nem okoz nekik nagyobb árkiesést. Azonban a kisebb üzletek, és az éttermek felteszik a kérdést, hogy „ki az a Négy Mancs?". Ők forgalmazzák ezeket a termékeket, a fogyasztók legnagyobb örömére, és megelégedettségére, úgy látom töretlen népszerűséggel. A francia vidékfejlesztési miniszter pedig ezzel kapcsolatban kijelentette, hogy ők semmiképp nem hajlandók leszokni a hízott liba- és kacsamájról. Biztos vagyok benne, hogy ez a termék fennmarad, nem tömegétkezési cikk, kuriózum mint a kaviár, de töretlenül őrzi egyediségét.

– Milyen mérleggel zárnak 2011-ben a korábbiakhoz képest?

– A gazdasági igazgató épp az imént mondta, hogy az elmúlt 5 év legjobb évét fogjuk zárni.

– A tengernyi elnyert díj közül melyikre a legbüszkébb?

– Nekem mindegyik a szívem csücske igazából, épp ezért egyiket sem emelném ki. Ezek a díjak azért fontosak, mert igazolják, hogy jó úton járunk. Én mindig azt mondom a kollégáimnak, hogy „nekünk a vevő az Isten". Ha a vevőt nem szolgáljuk ki, akkor bezárhatjuk a kaput. De a vevő igényeit maximálisan keresni kell, legyen ez kis vevő, aki csupán 1 kilogramm csirkehúst vásárol a szakboltjainkban vagy olyan, aki több ezer tonnát visz el évente. Mindegyiket a maga helyén kell kezelni és a véleményére, az esetleges reklamációira igenis oda kell figyelni. Természetesen igyekszünk olyan termékeket piacra bocsátani, melyek esztétikusak, finomak és jók, és ami a lényeges: nyomon követhetőek. Tehát minden termékünkön van egy kód, amellyel reklamáció esetén 2 órán belül a tojásig vissza tudjuk vezetni, hol lehetett a probléma. Hibás termékeink aránya alig éri el az 1 ezreléket vagy még az alatt is van. Továbbá mi minden reklamációra válaszolunk, keressük a kapcsolatot a vevővel, igyekszünk kiküszöbölni a problémát és mindezekből is tanulni, megújulni és fejlődni.

– Elégedett a saját termékeivel?

– Mindenhol igen fontosnak tartom hangsúlyozni, hogy a baromfi-feldolgozás és kereskedés egy bizalmi viszony, amelyben igyekszünk megnyerni a vevők bizalmát a termékeinkkel. Hiszen, ha ön vagy bárki megvesz egy terméket, és nem tetszett neki, akkor azt elmondja a szomszédoknak és lehet, hogy az nem fogy többé. Épp ezért is fontos olyan terméket előállítani, hogy az ne csak megnyerje a vevő bizalmát, de másoknak is megfeleljen. Nagyon boldog vagyok, mert a Lidl áruház Budapesten, a Megyeri úti áruházában a bejárat mellett nyitott egy húsáruházat, s ennek a tenderét mi nyertük meg. Ott a mi termékeink mellett egy másik, szintén szentesi húsfeldolgozó sertéshúst is árul. Az áruháznak csak az a kikötése volt, hogy nyitásától zárásáig végig friss húsáruval lássuk el a vevőket. Ennek az igénynek maradéktalanul eleget is teszünk, a sertéskarajtól a csirkelábig minden kapható, de épp ezért fagyasztott árut ott nem is árulunk. Ez nagyon jó kezdeményezés volt véleményem szerint, és ha lesz még ilyen tender, azon mindenképp indulnunk kell. Ez az árusítás egyébként minden reklám nélkül indult és már az első napon 170 vevő vásárolt az üzletben.

Írta: Ecsédi József
Fotók: Vidovics Ferenc

Customer Friendly – József Magyar, CEO of Hungerit

József Magyar has been working in the same poultry plant since 1970. Rising through the ranks in all work phases of the trade, he decided to take over and form his own company with foreign investors in 1990. Their nationalities – Hungarian, German and Italian – gave the idea for the acronym: Hungerit.

The success story started with a risky move: he mortgaged all his humble belongings at the time as collaterals for a bank loan that covered the initial capital of 10,3 million Forints, a small fortune at the time. The first year of Hungerit was so productive that he managed to repay within a year – much to his relief, as the family had no idea about the gamble.

One of the largest poultry processors in Hungary, Hungerit has 1500 employees, and gives job opportunities for 2000 people in the region indirectly. That makes them the largest employer in and around Szentes. Recent developments include a fully automated poultry farm on 17 thousand square metres, with an output of more than two million chickens a year, and a feed processing plant in Szentes, producing 170 thousand tons of feed annually. The latter was a 2 million HUF investment – clearly the sign that the 68 year-old CEO is not ready to rest on his laurels and retire just yet.

Hungerit products are distributed under the well-known Valdor brand – bought in the right moment from a poultry company that went bankrupt. Catering for a niche marker and fending off malign lawsuits, they keep on making the famous Szentes foie gras, fattening 900 thousand geese next year. There is a steady market for this gourmet delicacy, Hungerit is an expert, it is profitable, and maintains a few dozen jobs. Nothing can stop them.

Vidék Magazin

Az ország magazinja ...

... az Öné is?

ELŐFIZETÉSI AKCIÓ!

Előfizetőknek kedvezmény!

Restaurant & Gastro Pension

„Gargamelo”

Poreč, Dalmatinska 10.
Horvátország
http://gargamelo.info

+ ELŐFIZETŐINK KÖZÖTT CSALÁDI, KÉTSZEMÉLYES HÉTVÉGÉKET SORSOLUNK KI:

GERÉBY KÚRIA
LAJOSMIZSE

GEDEON TANYAPANZIÓ
BUGACPUSZTA

EGRI KORONA BORHÁZ WELLNESS HOTEL, DEMJÉN

MEGRENDELŐLAP

Előfizetésben megrendelem a **Vidék Magazin / Country Magazine** c. lapot ☐ **példányban.**

Előfizetési díj:

☐ 2013 ÉVRE 4700 Ft
☐ 2013 FÉLÉVRE 2600 Ft
☐ 2013 NEGYEDÉVRE 1380 Ft

Megrendelő (fizető): . . . . . .
Cím: . . . . . .
. . . . . .
Kézbesítési cím: . . . . . .
. . . . . .
(csak akkor töltse ki, ha a fizető cím nem azonos a kézbesítési címmel)

. . . . . .
aláírás

A megrendelőlapot a következő címre, borítékban szíveskedjen feladni:

NEWSPAPERS
1580 Budapest, Pf: 176.

Megrendelhető e-mailen vagy telefonon is:

videkmagazin@gmail.com
06-70-420-3456

Vidék Magazin
Az ország magazinja

Ilyen volt, ilyen lesz

MIT MONDANAK A CÉGEK?

A gazdasági élet Vidék Magazin által megkérdezett szereplői között van, aki szárnyalt, egyeseknek viszont nagyon kedvezőtlenül alakult a 2012-es év. Terveikből, véleményeikből az is kitetszik, hogyan várják a jövőt.

Tetra Pak, Molnár Zita kommunikációs igazgató:

A 2012-es év sok szempontból sikeres a Tetra Pak számára. 2011-ben ünnepeltük az első töltőgépünk lundi (Svédország) kiszállításának 60. évfordulóját. Az élelmiszeripari technológia terén áttörő jelentőségű találmány alapjaira építve tavasszal büszkén mutattuk be legfrissebb újításainkat a kölni Anuga nemzetközi élelmiszeripari szakkiállításon. 2012-ben pedig Magyarországon is ünnepeltünk, hiszen pontosan 20 éve adtuk át budaörsi üzemünket, amely ma az egyi leghatékonyabb Tetra Pak gyár a világon. Éppen tavaly vehette át a Japanese Institution of Plant Maintenanceintézet Folyamatos TPM kiválóságért járó díját. Jó eredményeinek és a benne rejlő további lehetőségeknek köszönhetően a Tetra Pak jelenleg is fejlesztésekbe ruház be a gyárban: a 21 milliárd forint értékű gyártócsarnok-bővítést a közeljövőben további fejlesztések követik. Üzleti eredményeinket tekintve is sikeres évet zártunk. Örömmel látjuk, hogy ügyfeleink elismerik az általunk kínált értéket: a magas minőségű csomagolóanyagot csakúgy, mint a feldolgozási és csomagolási technológiát és szolgáltatásokat. Várakozva tekintünk 2013 elé, hogy az egyre erősebb piaci verseny kihívásait leküzdve újabb termékeket vezessünk be.

Szalajka Liget Hotel és Apartmanházak, Tari Szabolcs szállodaigazgató:

A cég fenntartásának egyetlen lehetősége az előre történő menekülés. Tulajdonosaink reális gondolkodásának köszönhetően 2012 az önerős beruházások és a minőségfejlesztés éve volt. Kialakítottunk egy gyermekmedencét és egy panoráma pihenőteret a wellness részlegünkben, valamint olyan szolgáltatásokkal bővítettük kínálatunkat, melyek kis anyagi ráfordítással az elégedettség jelentős növekedését eredményeztek. Továbbá egy, hatásában a 2013-as évet érintő beruházásunk is folyamatban van, aminek köszönhetően erdei szaunaházak, sportpálya, rendezvényterasz és mini-golf pálya használatának lehetősége is valóra válik. A vendégéjszakák részéről 3 százalékos emelkedés mutatkozik az első tíz hónapban, a gyerekek tekintetében pedig 20 százalékos növekedést könyvelhettünk el, ami a fejlesztéseink eredményességét támasztja alá. Az átlagár és az egy kiadható szobára számított bevétel terén nem lehetünk ennyire optimisták, ugyanis mindkét mutatónál jelentős csökkenéssel zárjuk az évet. 2013-ban alapvető feladatunk az átlagár emelése mellett a területünkre jellemző szezonalitás árnyékolása úgy, hogy megtartva a jelenlegi 25 fős létszámot, megfeleljünk a 4 csillag superior minősítéshez tartozó elvárásoknak saját és „vendégoldalról" egyaránt.

Agrár Európa Kft., Tóth Péter ügyvezető igazgató:

Nem vonul be 2012 a cég legjobb évei közé. Visszafogottak voltak a bankvilág megbízásai, ami nem igazán volt érthető számunkra, hiszen a bankok nem csak a kommunikáció szintjén, hanem valóban nyitottak az élelmiszergazdaság irányába. Mivel az előző évet a növénytermesztők szép jövedelemmel zárták, a mezőgazdaság felértékelődött. Sokan fejleszteni is tudtak, így hosszú hiteleket igényeltek. Pályázatkészítő üzletágunk az első félévben a korábbi pályázatok kifizetési kérelmeivel, a projektek előrehaladásával volt elfoglalva, új pályázat nem lett kiírva. Az év közepén először a mezőgazdasági termékek értéknövelése, azaz élelmiszeripari pályázati kiírás jelent meg, majd ezt követte az állattenyésztés korszerűsítése. Ez utóbbit negyedszer írták ki ebben a pénzügyi ciklusban. Ekkor temérdek munka volt az üzletágban, de kollégáink bravúrosan, nappalt és éjszakákat is feláldozva megoldották a feladatot. Volt néhány szép munkánk, egy Brüsszelben kiírt pályázatot régi tagállami partnereinkkel együtt nyertünk meg. Itt jegyzem meg, hogy nyolc év uniós tagság után sincs esélyünk egyedül pályázni, netán konzorciumot vezetni. Részben a vállalat mérete miatt, részben mert sajnos „így működik a rendszer". A jövő évtől azt várjuk, hogy az említett, két fejlesztési pályázati jogcímen beadott pályázatokat az év elejére bírálják el, és megindulhasson azok megvalósítása.

Fotó: Benkő Imre

ÁFEOSZ-COOP Szövetség, Coop Kereskedelmi Kft., Dr. Zs. Szőke Zoltán elnök:

Mint a legnagyobb magyar forgalmú kiskereskedelmi szervezet, ötezer üzletükkel tulajdonképpen szinten tartással számolnak. Vagyis idén bizonyára megismétlik a tavalyi forgalmat és az országos kiskereskedelemből várhatóan több mint 500 milliárd forinttal részesednek. A „mérlegen" azonban még változtat az, hogy a COOP tagvállalatai nemrég három olyan céget vettek meg, amelyek együttes forgalma idén bruttó 82-83 milliárd forint lesz, amiből az utolsó hónapok bevételei – benne az év végi erős forgalmi rész is – már a COOP-csoportot gyarapítják. Ami azt jelentheti, hogy a teljes árbevétel elérheti az 550 milliárdot is.

Gallicoop Pulykafeldolgozó Zrt., Erdélyi István vezérigazgató:

Az amerikai aszály, illetve a bioetanol előállítása nagymértékben meglódította az árakat. Utóbbi jelentős mértékű kukorica-kivonást eredményezett az élelmiszeriparból, illetve a takarmányozásból. Ez megnövelve a keresletet, aminek következtével az árak is felszöktek. A fentieket szem előtt tartva nagyon örvendetes lenne számunkra, ha egy nulla közeli eredményt el tudnánk érni, hiszen körülbelül 2 milliárd forinttal emelkedtek a költségeink 2012-ben. Ha ezt ki tudjuk gazdálkodni, akkor óriási eredményként könyveljük majd el. Összefoglalva, nem volt túl fényes évünk, de azt is nagy dolognak tartom, hogy ha ilyen nehéz helyzetben a cég állapota nem romlik tovább. A jövő év hasonlóan nehéznek ígérkezik, különös tekintettel az első félévre, hiszen a gabonabetakarítás megkezdéséig a takarmányárakban olyan jelentős csökkenés nem következhet be, ami segíthetné az ágazat talpra állását. Összességében azt gondoljuk, hogy az első félév továbbra is nehéz lesz, az év második fele pedig a beszerzési piacok alakulásától függ. Elképzelhető, hogy ekkorra már lesz egy szerény eredményünk is.

Qatar Airways Magyarországi Fióktelepe, Gereczi Tamás marketing koordinátor:

A Qatar Airways alig 15 éves működése során lenyűgöző növekedést produkált, világszerte 112 gépből álló flottát üzemeltet, 121 üzleti és nyaraló desztinációra. A magyarországi leányvállalat nem panaszkodhat a 2012-es év gazdasági eredményekkel kapcsolatban, a téli szezonban már telítettek a gépek. Magyarok éppen úgy igénybe veszik a Qatar Airways szolgáltatásait, mint külföldiek. A világ legjobb légitársasága fedélzetén ötcsillagos kényeztetés, figyelmes, kedves utaskísérők, finom ételek és italok, kényelmes ülések, és gazdag szórakoztató rendszer várja az utasokat. A Qatar Airways a legkényelmesebb, leggyorsabb kapcsolat Budapest a Közel-Kelet, Délkelet-Ázsia, Ausztrália és Kelet-Afrika között, ahová a légitársasággal Budapestről egy dohai átszállással, 1-3 órás átszállási idővel eljuthatunk. A 2012-es évben a globális hálózat 11 úticéllal bővült, az elkövetkező napokban is nyílnak új leszállóhelyek: Varsóban, Gassimban, Chicagóban, és Phnom Penh-ben. A dohai reptéren az első és az üzleti osztály utasait a Premium Terminal exkluzív szolgáltatásai kényeztetik. A luxusváróban minden megtalálható, ami a pihenéshez vagy a munkához szükséges: spa, számos tárgyaló, ingyenes internet, üzletek és gyerekmegőrző is. A turistaosztály utasai a hosszabb átszálláshoz igénybe vehetik az Oryx várót, ahol szintén kellemes körülmények között tölthetik el az időt. Ha az átszállási idő meghaladja a 8 órát, a légitársaság ingyenes szállást, s a napszaknak megfelelő étkezést biztosít az utasainak.

Colosseum Hotel Mórahalom, Tahy Viktória szállodaigazgató:

A megnyitás után másfél évvel a mórahalmi 4 csillagos superior Colosseum Hotel egyre növekvő népszerűségnek örvend mind a hazai, mind a külföldi vendégek szemében. A múlt évhez képest a 2012-es esztendő kedvezőbb árbevételt hozott a szálloda számára. Nyitnak Románia és Szerbia felé, de a vendégek nagy része még mindig belföldről érkezik. Az üzemeltető a 2012-es évben különleges programokkal és sztárvendégekkel kedveskedett a kikapcsolódásra, szórakozásra vágyóknak: a 82 szobás hotel vendége volt például a mórahalmi születésű Ördög Nóri, a Váczi Eszter Quartett, Lajsz András, Sápi Csaba, Beleznay Endre, Vajda Attila, Horváth Éva, az Itt és Most Társulat, Stone és Ihos József is. A legkisebbek gondtalanságáról játszószoba, gyermekpancsoló és animáció gondoskodik. A spa és wellness részleg élmény- és gyógyvizes medencékkel, szaunákkal és pezsgőfürdővel várja a feltöltődni vágyókat. A gasztronómia egyre fontosabb a vendégeknek, megkóstolható itt a bivalygulyás és az Országtorta is.

Vidék Magazin összeállítás

MENEKÜLNEK?

Bankok kivonulóban

A bankok kivonulása Magyarországról – befektetéseik nagyságrendjét tekintve – megkezdődött. Ez persze nemcsak a külföldi tulajdonú bankokra vonatkozik, de náluk érhető igazán tetten.

Ez még akkor is igaz, ha a folyamatok nem egyirányúak. Miközben – az MNB számításai szerint – az állam különböző csatornákon 2009 és 2012 júliusa között 650 milliárd forintot vont el a hazai bankszektortól, részben ezt, részben az elszenvedett veszteségeket ellensúlyozva az anyabankok 3 milliárd eurónyi tőkét helyeztek el magyar leánybankjaikban. A tőkebevonásra szükség volt, különben azonnal bezárhattak volna.

Más csatornákon azonban megindult a forráskivonás, a legnagyobb bankok szisztematikusan építik le kitettségeiket Magyarországon.

Ilyen folyamat nemcsak nálunk tapasztalható. Az Erste Group elemzése szerint 2011 harmadik és 2012 második negyedéve között az euróövezet perifériájáról a tőkekivonás elérte a 600 milliárd eurót. Irányát tekintve hasonlóak a folyamatok Közép-Kelet Európában is. Ebben az időszakban a tőkekivonás a térségben elérte a 45 milliárd dollárt (38 milliárd eurót), ami nem az a nagyságrend. De ennek az összegnek 40 százalékát Magyarországról vonták ki. Ez viszont GDP arányosan már megfelel a spanyolországi tőkemenekítés szintjének. Vagyis ha a térségben nem is aggasztó a helyzet, Magyarországon igen.

A pénzkivonás jóval nagyobb mértékű, mint a végrehajtott feltőkésítés. A folyamat a bankok által igénybe vett külföldi források leépítésén (ezek jelentős része is az anyabankoktól származik), a belföldi hitelnyújtás visszaszorításán keresztül valósul meg.

A legfrissebb adatok ugyanezt mutatják: a pénzügyi felügyelet jelentése szerint augusztusban a hitelintézeti szektorban a korábbi tendenciák folytatódtak: zsugorodott a mérlegfőösszeg, csökkent a hitelezés volumene, valamint visszaesett a közvetlen külföldi finanszírozás, miközben a belföldi ügyfelek betétállománya mérsékelten emelkedett. A hitelintézetek mérlegfőösszege 1,3 százalékkal, nettó hitelállománya 0,6 százalékkal zsugorodott. A bankok tőkén kívüli közvetlen külföldi finanszírozása augusztusban az eddig jellemző trendnél gyorsabban, egy hónap alatt 5,9 százalékkal esett vissza.

Hogy ez miért baj?

Nagyon leegyszerűsítve, ha nincs forrás, nincs hitel, nincs növekedés.

Tudományosabban: a Magyar Nemzeti Bank gazdaságtörténeti elemzése szerint hitelezés nélkül a recesszió mélyebb, az azt követő fellendülés alig kétharmada a hitellel támogatottnak.

Vagyis a bankoktól egyre kevésbé várható, hogy hozzátegyenek valamit a valamikori felépüléshez.

Írta: Kovács Lajos

A hazai bankrendszer jellemzői

A bankok több mint 55 százaléka külföldi tulajdonban van (mérlegfőösszeg alapján, 2009-ben).
A bankok külföldi forrásai – 2009-ben 40 milliárd euró, 2012 közepén 25 milliárd euró.
Nem teljesítő hitelek aránya: 16 százalék, fedezettség: 43 százalék.
A vállalati hitelezés a válság előtti állapot 80 százalékára csökkent.
Bankrendszer tőkearányos vesztesége 2011-ben közel 4 százalék (korábbi jelentős nyereségekkel szemben).

Forrás: **MNB**

Fotó: Koncz György

VAN EGY JÓ ÉS EGY ROSSZ HÍRÜNK

Az országjelentés

Ahogy az mostanában lenni szokott: van egy jó és egy rossz hírünk. Sikerült betömni a léket, így most a hajó nem süllyed el, viszont nem is halad, mert elhasználtuk a vitorlákat.

Nagyon hasonlatos ehhez a magyar gazdaság helyzete. Időről-időre sikerül betömni a költségvetési lyukakat, de többnyire olyan gazdasági intézkedésekkel, amelyek akadályozzák az előrehaladást, a növekedést.

A jó hír

Szóval a hír első hallásra nagyszerű. A magyar államháztartás jobban teljesít, mint az uniós átlag és miközben a közösség országainak többségében, sőt a közösség egészében a következő években tovább nő a GDP arányos adósság, Magyarországon sokkal jobb a helyzet. Lényegében biztosított a költségvetési egyensúly és csökken az adósság, az idén és a következő években is.

Ezt nem csak a magyar kormány állítja, hanem az Európai Unió novemberben megjelent jelentése is. Vagyis sikeres a stabilizáció, s erről – ahogy a miniszterelnök megjegyezte – most már papírunk van.

De ez a papír nem csak a gazdaság egy szeletéről szól. Átfogó elemzés, a lyukak betömésén túl a vitorlákkal is foglalkozik.

Hogy állunk a vitorlákkal?

Erről viszont szó szerint azt állítja az unió: „After a recession in 2012, a weak recovery is expected for 2013 and 2014. The economy is characterised by weak potential growth, partly caused by policy uncertainty and increasingly distortionary taxes, most notably very high extra burdens on the financial sector." Vagyis az ez évi gazdasági visszaesés után a következő két évben csak lassú talpra állás várható, mivel a gazdaság potenciális növekedési képessége gyenge. Ennek okai: a gazdaságpolitika kiszámíthatatlansága, a növekvő adók, az eltorzult adórendszer, különösen a pénzügyi szektor kimagaslóan magas terhei. Az értékelés hasonló stílusban és kritikával folytatódik. Korántsem tekinthető győzelmi jelentésnek.

Növekedés – se ténylegesen, se potenciálisan

Miért érdemes foglalkozni olyan bonyolult közgazdasági kategóriával, mint a potenciális növekedés? Főleg, mikor szinte mindenki – EU, MNB, kormány – másként számolja. Azért mert, bárhogy is számolják, minden azt mutatja, Magyarország feléli, felélte lehetőségeit, hosszú stagnálásra kell számítani. Vitorlák nélkül a hajó, növekedés nélkül a gazdaság csak sodródik. Márpedig a sodródás igen veszélyes a jövőre nézve. A világgazdaság bármikor teremthet újabb nehéz helyzeteket, egyik napról a másikra megnehezítve a finanszírozást, a hitelfelvételt.

A magyar gazdaság olyan legyengült állapotban van, hogy a befektetők bármikor meggondolhatják magukat. Pánikhelyzetben onnan menekítik a pénzüket először, ahol a legnagyobb a kockázat, ahol nagy veszélyt szimatolnak. Ilyen szituációban drasztikusan megnehezülhet az adósságszolgálat, a normális finanszírozás fenntartása.

Válaszút előtt

Magyarországnak a mintegy 23 ezer milliárd forint államadósság részeként évente 5-6 milliárd eurónyi (1600 milliárd forint) deviza adósságot kell törlesztenie, s ezt meghaladó nagyságrendű forint állampapírt visszavásárolnia.

Ráadásul 2011 májusa óta Magyarország nem jutott új devizahitelhez kötvénykibocsátással nemzetközi tőkepiacon. A kormány – esetleges sikertelenségtől tartva – nem mert megkockáztatni új kibocsátást. (A félelem nem alaptalan a bóvli kategóriás hitelminősítés miatt, s mert még mindig nem kötetett meg a támogató megállapodás az IMF-fel.) Pedig 1999 óta nem telt el esztendő nemzetközi kibocsátás nélkül. Általában évente többre is sor került. A folyamat akkor szakadt meg, amikor Magyarország közel másfél évtized után ismét befektetőknek nem ajánlott kategóriába került tavaly és növekedés híján azóta sincs kilátás a helyzet javulására.

Mindenesetre az országjelentésből az is kiderül, hogy az eddigi gazdaságpolitika – egyensúlyteremtés a növekedés leállítása árán – tovább nem folytatható. Alapvető változásra van szükség. Még akkor is, ha ennek előkészületei a kormány részéről egyáltalán nem látszanak.

Írta: Kovács Lajos

Törlesztés 2013-ban* (milliárd forint)

Adósság	I. negyedév	II. negyedév	III. negyedév	IV. negyedév
Forint adósság	764,1	482,6	489,6	656,7
Deviza adósság	642,8	290,1	255,8	265,2
Összesen	1 406,8	772,7	745,5	924,9

***Szeptember végi állapot** **Forrás:** ÁKK Zrt.*

Államháztartás helyzete (százalék)

Megnevezés	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Államháztartás GDP arányos egyenlege	-4,6	-4,4	+4,3	-2,5	-2,9	-3,5
Államadósság, GDP arányos	79,8	81,8	81,4	78,4	77,1	76,8

***Forrás:* az EU 2012 őszi jelentése**

Vidék Magazin
Az ország magazinja

Többszáz milliárdos pávatánc

INTERJÚ VÉRTES ANDRÁSSAL, A GKI GAZDASÁGKUTATÓ ZRT. ELNÖKÉVEL

Orbán Viktor szerint az Európai Bizottság országjelentése „írásba adta", hogy helyes a kormány gazdaságpolitikája. A hazai közgazdászok túlnyomó többsége, közöttük Vértes András, a GKI Gazdaságkutató Zrt. elnöke szerint viszont nagyon nehéz feladat lehetett ezt a következtetést kiolvasni ebből a bizonyítványból.

– A miniszterelnök igazolva látja eddigi gazdaságpolitikáját a brüsszeli országjelentéssel. A közgazdák vitatják ezt. Most akkor jeles, vagy szekunda az osztályzat?

– A jelentésben az Európai Bizottság (EB) nagyon helyesen nem folytatja a magyar kormánnyal folytatott számháborúját, hogy jövőre 2,9, vagy 3,1 százalékos lesz-e a költségvetési hiány. Szerintem a GDP és a költségvetési bizonytalanság ennél sokkal nagyobb. Bejöhet a 3 százalék alatti szám is, amit a kormány mond, de a legtöbb szakértő úgy véli, ehhez még sokszor hozzá kell nyúlni a költségvetéshez. Orbánék ebben nagyon eltökéltek, mindent el fognak követni, hogy ezt elérjék, még akkor is, ha kő kövön nem marad. Egyébként éppen ez a gond.

– Nincs igaza a kabinetnek, hiszen csak így kerülhetünk ki a túlzott deficit eljárás alól? A kormányfő szerint egyébként a 2,8 százalék alatti hiány az államadósság csökkenésével jár.

– Ez helyes cél, de a 3 százalék alatti költségvetési hiány még nem biztosíték arra, hogy Magyarország államadóssága a gazdasági folyamatoknak köszönhetően csökkenjen. Az államadósság lehet, hogy csökkenni fog, de árfolyam és más okokból, nem a gazdasági teljesítménynek köszönhetően. Márpedig 2013-ban Brüsszel és a mi előrejelzésünk szerint is jó esetben stagnálni fog a magyar gazdaság. Az unió sem a hiányszámon vitatkozik, hanem a kormány eddigi lépéseit vitatja, mert a Bizottság szerint ezek az intézkedé-

sek nagymértékben rontják a gazdasági kilátásokat és az unió ezért csökkentette prognózisát a magyar növekedéssel kapcsolatban.

– Mi a baj ezekkel a kormány szerint nem megszorító csomagokkal?

– A fő baj az, hogy növekedés ellenes lépéseket tesz a kormány. Emiatt Brüsszel 2014-re már ismét 3 százalék fölötti költségvetési hiányra számít. A kormány azt ígérte, 2014-ben kivezeti a bankadó felét, ami önmagában is növeli a hiányt. A Bizottság azt is kifogásolja, hogy megint elmaradnak a strukturális, mélyre ható reformok. Ezek az intézkedések, nevezze a kormány, ahogy akarja, valójában megszorítások.

– Milyen következményei lehetnek ezeknek a lépéseknek?

– Nem lehet úgy megnyomorítani az üzleti és az önkormányzati szférát, hogy végül ennek az árát ne a lakosság fizesse meg. Az EB tehát korrekt elemzést adott. Nem tizedeken vitatkozik, hanem azt mondja, hogy ez a magyar gazdaságpolitika a lényeget tekintve nem jó irányba halad. Vannak ugyan benne pozitív elemek is, mint önmagában a munkahelyvédelmi program, csak éppen olyan lyukat ütnek a költségvetésen, amit a kormány rossz intézkedésekkel igyekszik befoltozni. Egyébként ugyanezt állítja a legtöbb hazai szakértő is. Összességében a kormányzati gazdaságpolitika nem kifelé vezeti az országot a válságból, hanem befelé vezeti abba.

– Mi az oka annak, hogy a kormány előrejelzései rendre eltérnek a nemzetközi és a hazai elemzők véleményétől?

– A kormány rendre irreális prognózisokból indul ki a költségvetés elkészítésekor. Például általában felülbecsüli a GDP növekedést. Erre az évre 1 százalékos emelkedést jósolt. Ezt ugyan módosította 0,5-1 százalékra, de a valóság 1,5 százalékos visszaesés körül lesz. Matolcsy György gazdasági miniszter jövőre is plusz 0,8-1 százalékos növekedésre számít, aminek még a nyomai sem látszanak, ez még mindig jóval nagyobb, mint a várható stagnálás. Ha egyáltalán lesz elmozdulás a pozitív irányba, az a mezőgazdaságnak lesz köszönhető, mert az idei tragikus bázishoz képest már átlagos időjárás mellett is jelentős növekedéssel lehet számolni. A kormány is tudja már, hogy nem teljesülnek a várakozásai, de ezt nem vallja be. Ezért erőszakolja most a megszorító lépéseket. A választás előtti évben már jóval visszafogottabban fog élni ezzel.

– A jelek szerint folytatódik az orbáni pávatánc. A kormányfő és a tárgyalásokat vezető tárca nélküli miniszter is azt mondta, rövidesen folytatódhatnak a tárgyalások a Nemzetközi Valutaalappal (IMF) és az Európai Bizottsággal. Egyre bizonyosabbnak látszik, hogy idén már nem ülnek le egy asztalhoz a felek. Végül mégis megúszhatja a kormány az IMF hitelt?

– Az nyilvánvaló, hogy a magyar kormány szabadságharcot folytat, bár nem világos, ki ellen. Ebbe a küzdelembe nem illik bele az, hogy az EB-n kívül is legyen egy nemzetközi szervezet, amely határozottan beleszólhat a magyar gazdaságpolitikába. Márpedig Magyarország csak készenléti hitelt tud felvenni a Valutaalaptól, még akkor is, ha a kormány ezt elővigyázatossági hitelnek nevezi, ami enyhébb feltételekkel adható. A készenléti hitelnél az IMF negyedévenként ellenőrzi, hogy a kormány teljesíti-e a célokat, amelyeket vállalt. Így például azt, hogy megtette-e szükséges lépéseket az önkormányzati rendszer, vagy a közösségi közlekedés átalakítására és ezeknek mi lesz a hatása. A kormánynak ugyanis egy ilyen hitel esetében meg kell mondania, mire kéri a pénzt, és a kérést konkrét programelemekkel meg kell indokolnia. Ezt nem akarja vállalni a kormány.

– Különböző becslések szólnak erről, de valóban, mennyibe került az országnak ez a pávatánc a forint árfolyama, az államadósság kockázati felára, az úgynevezett CDS, illetve a hitelkamatok alakulása miatt?

– Számításaink szerint 2011 szeptembere és 2012 szeptembere között ez az államnak, a lakosságnak és a vállalkozásoknak együttesen 500 milliárd forint többletterhet okozott. Valójában a teljes terhet a vállalkozásoknak és a lakosságnak kellett viselnie. Továbbra is százmilliárdokban mérhető többletkiadásra számíthatunk, hiszen az IMF-től a hitelt 2,5 százalékon lehetne felvenni, míg a piacról ennek kétszereséért. Ezt a magyar gazdaság képtelen kitermelni. Az adósságspirál csak akkor kerülhető el, ha ez a kormányzati ámokfutás nem tart sokáig. Szerintem a magyar kormány nem akar megállapodni az IMF-el.

– Sikeres lehet a kormány „keleti nyitása"? Legutóbb 16 arab ország 200 üzletemberét győzködte Orbán Viktor, hogy fektessenek be Magyarországon.

– Az jó lenne, ha működő tőke érkezne, de 2009 óta sajnos nettó tőkekivonás figyelhető meg. Az elmúlt években a tőke és a képzett munkaerő a lábával szavazott és szavaz. Csendben elszivárog. Az pedig roppant kockázatos lehet, ha ezekre az országokra számítanánk az államadósság finan-

szírozásában. Az sem véletlen, hogy a magasabb magyar állampapír kamatok ellenére a „keleti" országok, például az arab befektetők az 1-2 százalékos kamatozású amerikai, vagy német papírokat veszik. Ebben szerepet játszik az is, hogy a magyar kormány finoman szólva kiszámíthatatlan, megbízhatatlan, elvesztette a hitelességét, de már nem csak külföldön, hanem itthon is. Azt is figyelembe veszik a befektetők, hogy Magyarországot ugyan nem fenyegeti a bedőlés veszélye, „csak" egy hosszú távú lecsúszás.

– Akárki nyer 2014-ben, mik lennének a legfontosabb tennivalói?

– Először is abba kell hagyni a szabadságharcot. A demokratikus erőknek egy asztalhoz kell ülniük, a jelenlegi kormánypártot is beleértve. Be kell fejezni ezt az értelmetlen, ostoba, végletes szembenállást. Végre kell hajtani egy alkotmányos, demokratikus fordulatot. Vissza kell állítani a jogbiztonságot, a gazdasági kiszámíthatóságot. Hiteles gazdaságpolitikát kell készíteni, vállalni kell az euróövezeti csatlakozás feltételeit. Ki kell egyezni a bankokkal, a hazai és a külföldi tőkével, hogy stabil környezetet alakítunk ki. Akkor megindulhat a hitelezés, a tőkebeáramlás. Ez ösztönözheti a beruházásokat, ami munkához juttathatja a kisvállalkozásokat, új munkahelyeket teremthet, növelheti a fogyasztást. Föl kell hagyni az egykulcsos adómániával. Csökkenteni az alacsony jövedelműek adóját és ésszerű mértékű közterhet kell vállalnia a magas jövedelműeknek. A 19. századból vissza kell hozni a 21. századba az oktatást. Elengedhetetlen a szociális háló újraszövése. Ez egy legalább évtizedes program, de elkerülhetetlen. A legfontosabb, hogy a választási kampányban nem szabad felelőtlenül ígérgetni. Az őszinteséggel kell megnyerni az embereket.

Írta: Bihari Tamás
Fotók: Kertész Gábor

Billions At Stake – András Vértes, president of GKI Economic Research Institute

The European Commission's report on Hungary is "written proof" that our economic policy is on the right track, according to Prime Minister Orbán. How the premier managed to decipher commendatory words from the stern study, is hard to fathom, says the expert.

The report creditably defuses the war on numbers with the Hungarian government. Who cares if the predicted budget deficit is 2,9 or 3,1 percent, when GDP growth and fiscal stability is at stake? Orbán is adamant to stay below the magical threshold of 3 percent, never refraining from austerity measures – his stubborn approach is the real problem. The EU is not stuck on the figures, but rather criticising our detrimental economic policy that is likely to stall development.

A sensible economist clearly sees that government measures hinder growth, and deficit is predicted to exceed three percent by 2014 again. Halving the extra taxes levied on banks by 2014 will add to the deficit. More than just number crunching, he EC is calling for actual structural reforms in the economy. Call it what you will, but Orbán's 'action plans' are nothing but euphemistic austerity measures. Tying up businesses and local governments eventually puts a heavy burden on the man in the street, we all have to pay the price for a deepening crisis.

Government is aware of their failure but reluctant to admit it, forcing stark measures now because they know that right before the 2014 elections these would make them unpopular. Shadowboxing the IMF does not help either. Failing to come to terms with the fund cost the state and taxpayers an estimated 500 billion HUF over a year, and hefty billions keep being lost to the weak Forint, high CDS and interest rates, all paid by businesses and individuals. IMF loans would go at 2,5 percent rate, compared to 5 percent market rate. You do the math. Government is running amok into the vortex of public debt. András Vértes doubts that Orbán is willing to settle a deal with IMF.

Whoever wins the next elections, Hungary must stop this ridiculous shadow fight. Democratic parties must join forces to reinstate legal justice and establish a stable economy, meeting the fundamental criteria of our EU membership. Coming to terms with banks and investors is inevitable to create jobs and expedite growth. Tax laws need to be revised and made fair and just. Education has to be rescued from state imposed Victorian values and brought back to the 21st century. We need a social net to provide adequate welfare for the needy. Most of all, Hungary needs honest politicians who are as good as their words. It takes a decade to clean up the mess, but there's no other way out.

Fotó: Benkő Imre

Adósságkonszolidáció

AZ ÖNKORMÁNYZATOK EGYRE KEVÉSBÉ ÖNKORMÁNYOZNAK

A kormány újabb fejét kívánja levágni az adósság nevű sárkánynak. A levágandó fej ezúttal az önkormányzatok adóssága. Még nem sikerült olyan méretűre megnőnie, mint a többinek, mondhatnánk ez csupán egy fejecske, de hogy egy ideig nagyon virulens volt, az tény. Miközben a magyar állam adóssága már megközelíti a 23 ezer milliárd forintot, ezen belül a több mint 3000 ezer önkormányzat adóssága 1200 milliárd forintra tehető. Ebből kíván az állam átvállalni több mint 600 milliárd forintot a kormány novemberi döntése alapján.

Önkormányzatok adóssága (milliárd forint)

Adósság	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012 félév
Összeg	343,1	486,9	697,9	958,8	1012,2	1196,2	1210,7	1155,2

***Forrás:* ÁKK Zrt.**

Eladósodás szükségből és egyébként

Az önkormányzatok tartozása 2010-ig nagyon gyorsan növekedett. Öt év alatt, 2005 és 2010 között megháromszorozódott. Igaz, ez az irányzat valószínűleg állami beavatkozás nélkül sem folytatódott volna, de ha a kormány valóban korlátozni akarja az adósságfolyamatokat, akkor az összes elem fontos. Az államadósságnak pedig része az önkormányzati adósság.

Kétségtelen, hogy az önkormányzatok önállósága korábban meglehetősen szabad kezet adott a hitelfelvételekkel, kötvénykibocsátásokkal kapcsolatos döntésekhez is. Részben rá is kényszerültek a 2005-öt követő állami takarékossági intézkedések miatt, de ebben az időszakban az olcsó kölcsönpénz is csábítónak bizonyult. Ahogy a lakosság is rákapott az akkor kedvező devizahitelekre, úgy az önkormányzatok körében is nagyon népszerű lett ez a pénzszerzés. Egészen addig, míg a válság hatására 2008 végétől minden teljesen megváltozott, s ami addig olcsó volt, az hirtelen nagyon drága, többeknek kifizethetetlen lett.

Települések jelentős adósságteherrel

Néhány település, város veszélyesen eladósodott, függetlenül a választott önkormányzat politikai hovatartozásától. A nagyvárosokat tekintve Pécs adóssága 43,7, Miskolcé 35,3, Szegedé 27,2, Debrecené 29,5 milliárd forint. A közepes méretű Kaposvár és Hódmezővásárhely 21-21 milliárd forintos adósságot gyűjtött össze. A legeladósodottabb 5000 fő alatti települések listáján többek között ott van Badacsonytomaj, Nyírlugos, Fertőd, Balatonfűzfő, Poroszló.

A budapesti önkormányzatok közül egyedül az V. kerület 14,9 milliárd forinttal tartozik.

Önkormányzati adósságrendezés

612 milliárd forintnyi adósság átvétele – 1956 önkormányzattól
5 ezer fő alatti települések – a teljes adósság-konszolidáció – 100 milliárd forint
5 ezer lakosnál nagyobb települések – 40-70 százalékos adósság-konszolidáció
A konszolidáció határideje: 2013. július 30.

***Forrás:* Vidék Magazin gyűjtés**

Nem irracionális, de…

Az adósságrendezésre nem lehet azt mondani, hogy irracionális. Főleg ha az önkormányzatok pénzügyi helyzete – részben kormányzati intézkedések következményeként is – tovább romlik, ez a lépés indokolt. Az államháztartás egészét tekintve nem rontja a helyzetet, csak az történik, hogy a tartozás az egyik alrendszerből átkerül a másikba, a végösszeg azonban változatlan. Más a helyzet, ha a végösszeg mégis változna. Ez az, ami még homályos, hogy az állam ténylegesen mit akar: újabb terhet rak-e a bankokra, vagy sem. Ha ebbe az irányba mennének a dolgok, azt eredményezhetné, hogy a végösszeg csökkenne, csak az a kérdés, hogy milyen körülmények között. Ugyanis egy nem kellően átgondolt, előkészített lépést a hitelminősítők bizonyos körülmények között csődeseményként értékelhetnének, s erről már küldtek jelzéseket.

Az önkormányzati szektor teljes adóssága a konszolidáció után sem tűnik el. Közel a fele megmarad, annak visszafizetése sem lesz kis feladat a jelenlegi körülmények között a helyi közösségeknek. Viszont az ötezer főnél kisebb települések az adósság teljes átvétel után tiszta lappal indulhatnak.

Szűkülő önkormányzatiság

Az önkormányzatok újbóli súlyos eladósodását a korábbinál jóval szigorúbb szabályozás akadályozza. Más kérdés, hogy mi lesz az uniós pénzek felhasználásával, az ahhoz szükséges saját erő előteremtésével, olyan helyi infrastrukturális fejlesztésekkel, amelyek szükségesek lennének a területenként egyre súlyosabb foglalkoztatási problémák részleges oldásához. Ezeket a feladatokat – több-kevesebb sikerrel – egyre inkább a kormányzat veszi át. Az önkormányzatiság pedig tovább szűkül.

Írta: Kovács Lajos

Vidék Magazin
Az ország magazinja

Tudás és gyakorlat nélkül nem fog menni…

Nagy Frigyes

A kormány céljai közt szerepel, hogy a mezőgazdaságban foglalkoztatottak száma 2020-ig a jelenlegi 431 ezerről 700 ezerre emelkedjen. Gondolom, ez alatt nem azt értik, hogy ennyi ember éljen meg a mezőgazdaságból, hanem hogy minél többen termeljenek valamennyi élelmiszert saját maguk, illetve környezetük számára. A 700 ezer fő mezőgazdasági dolgozó az aktív keresők több mint tíz százalékát jelentené, ami ellentmond a gazdasági fejlettség kritériumainak.

Sajnálatos módon a rendszerváltás következtében a mezőgazdaság hatalmas szellemi tőkét veszített. A nagyüzemekben ugyanis némi túlzással csak specialisták dolgoztak. Az állattenyésztésben például külön szakma volt a takarmányozás, termékenyítés, elletés, a malac vagy borjú vagy növendékállat gondozás, fejés, hizlalás. A növénytermesztésben gépszerelők, traktorosok, kombájnosok, növényvédők, szállítók képeztek külön szakmákat. A lista ennél sokkal szélesebb. Megemlítendők a raktárosok, könyvelők, bérszámfejtők, statisztikusok, pénzügyesek, mint specialisták. A képzésben ezek külön szakmák voltak, amelyek később egyik napról a másikra váltak feleslegessé. Mint önálló kényszergazdálkodók, szakmájuknak alig vették hasznát, mert a családi gazdaságban mindennel kellett foglakozni. A gazdaképzés viszont elmaradt, intenzív megindítása tehát halaszthatatlan feladat.

Különlegesen fontos szerepet kell szánni a gyakorlati oktatásnak. A még állami tulajdonban lévő földek hasznosításából nem szabadna kihagyni olyan gazdaságok létrehozását, ahol a mezőgazdászok gyakorlati képzése, és a tudományos kutatások kipróbálása történik. Ebben a szakmában ugyanis a gyakorlatnak kiemelt szerepe és hagyománya van. A gyakorlati oktatás leépülése súlyos tudásdeficitet eredményez.

Hibának tartom, hogy az egyetemi oktatók előmeneteléhez magas tudományos fokozatokat írnak elő. El kell dönteni, hogy valaki kutató, vagy oktató. Mindkettőhöz különleges adottságok kellenek, amelyek nem mindig vannak meg egy személyben. A kutatók menjenek a kutatóintézetekbe, vagy a versenyszférába! Az oktatásban maradjanak a kiváló előadó tanárok, akik a kutatási eredményeket közvetítik a hallgatók felé. A kutatáshoz szükséges feltételek az egyetemeken csak egy szűk rétegnek állnak rendelkezésére. Az eredmény nem meglepő. Nincs megfelelő középoktatói kar, nincs egyetemi tanár utánpótlás, a doktori iskolák egyre inkább „import" professzorok után vadásznak. A kiváló fiatal oktatók előtt nincs perspektíva, pláne akkor, ha évek óta karok átszervezéséről vagy megszüntetéséről szólnak a hírek. Ezt azért vagyok bátor kijelenteni, mert ötven éve vagyok Magyaróváron a Kari Tanács tagja, így hát vannak tapasztalataim.

Helyre kell tehát tenni a humán erőforrások kezelését. Sajnálatos módon az oktatás és a munkaerőpiac igénye továbbra sincs köszönő viszonyban egymással. A felsőoktatási kvóták felosztásában például semmiféle ésszerűség nem fedezhető fel, sokkal inkább szubjektív tényezők figyelhetők meg a háttérben. Arról, hogy az agrárképzésben részt vevők hol kapnak munkát, becslések sincsenek, de a tapasztalat azt mutatja, hogy tömegesen kénytelenek elhagyni a pályát. Amennyiben a kisüzemi, ha úgy tetszik, családi gazdálkodásra épít az ország, akkor tudomásul kell venni, hogy ezen a területen nem egyetemet végzettekre, hanem gyakorlati ismeretekkel felvértezett gazdákra van szükség. Az oktatást ebbe az irányba kell elmozdítani. Sajnálatos, hogy az Unió agrárrendtartását nem sajátítják el sem a tanulók, sem a gazdák. E helyett EU ellenes hangulatkeltés folyik.

Alig esik szó a szövetkezetpolitika oktatásáról, pedig legalább olyan fontos tudnivaló, mint a szántás-vetés. A burgenlandi gazdák például nem tudják elképzelni a gazdálkodást szövetkezetek nélkül. Bár állatokat már nem tartanak, de a zöldség és szőlő termelés-feldolgozás magas színvonalon, szövetkezeti alapon működik, a gazdák megelégedésére. Nem kell messzire menni tapasztalatokat gyűjteni, de a magyar hagyományokat sem kellene kitörölni az emlékezetből. Miért romboljuk le a rosszal együtt a jót is?

Ami a foglalkoztatást illeti, minden olyan nézet, amely szerint a felesleges, főként képzetlen munkaerőt majd a mezőgazdaság felszívja, téves. A kormány feladata az ipari, feldolgozó és szolgáltató cégek segítése, működési feltételeinek biztosítása a vidéken. Azok képesek ugyanis munkahelyeket teremteni. Támogatásuk legalább olyan fontos, ha nem fontosabb, mint magának a mezőgazdaságnak a támogatása. Emlékezzünk a termelőszövetkezetek különféle nem mezőgazdasági mellékágazataira, amelyet akkoriban alaptevékenységen kívüli tevékenységnek neveztek. Végül már olyan nívón dolgoztak, hogy a sok helyen silány vidéki ipar versenytársaivá váltak, kihasználták a hiányzó termékek iránti igényt, és általában is, de különösen holt szezonban jelentős foglalkoztatást és többlet keresetet biztosítottak. Ezeket a tevékenységeket kell vidéken vállalkozások formájában visszahozni. Ma már hiányról nem beszélünk, mert amit mi nem termelünk meg sokszor kényelmi okok miatt, tékozló módon behozzuk külföldről.

Befejezésül meggyőződésem, hogy a gazdákat a napi problémák, konkrétumok érdeklik, ezekre kell választ adni. És ez a válasz ne attól függjön, hogy merről fúj a szél. Csak egy mezőgazdaságunk van.

Írta: Nagy Frigyes ny. földművelésügyi miniszter

MENNYI AZ ANNYI?

A nagy kukoricabiznisz

A nagy szántföldi kultúrák művelői közül idén a kukoricatermelők voltak a legnagyobb dilemmában. Kukoricából mindössze feleannyi – mintegy 4,5 millió tonna – termett, mint a jobb években. Vajon ez mire elég?

A nyár közepén még a tapasztaltabb gazdák termésbecslő képességét is próbára tette az időjárás. Akik nem tudtak öntözni (ők voltak többen), kétségbeesetten látták, hogy a különben éltető napfény a vegetáció második felében miként szárítja és nem gyarapítja a növényeket.

Pótsa Zsófia | *Fotó:* Mitrov Gabriella

Odafigyelés a föld nélküliekre…

Szögezzük le, hogy az idén megtermett viszonylag kevés kukorica is elég lehet a hazai szükségletek teljesítésére. A november elejéig elkészült mérleg szerint a betakarítás 99 százalékánál, az 1,2 millió hektárról beszállított mintegy 4,5 millió tonnával „globálisan" fedezni lehet a sajnálatosan alacsony létszámú állattenyésztés igényeit és el lehet látni a két legnagyobb magyar kukorica feldolgozót is: az izocukrot előállító Hungrana Keményítő- és

Szakértői, termelői vélemények

Fotó: Kertész Gábor

A tőzsdeszakértő Petőházi Tamás, a Gabonatermesztők Országos Szövetsége (GOSZ) ügyvezető titkára szerint a kukorica, illetve a gabonamérlegen belül változás a jelenlegi közepes tőzsdei és fizikai mozgást követően a január-március közötti időszakra várható. Tavasszal több tényező élénkíthet a helyzeten. A kukoricaárak emelkedésében eddig az is közrejátszott, hogy a magyar fizetőeszköz 10 forinttal erősödött az euróhoz képest, tavasszal viszont ezek arányának újabb módosulása befolyásolhatja. Az, hogy az európai piacon nem lett pánik, a közepes francia termésnek köszönhető. Növekvő érdeklődés akkor lesz, ha a franciák készlete megcsappan, továbbá ez attól is függ, hogy februárban milyen jelzések jönnek a Déli féltekéről, főleg Argentína és Brazília terméseredményeiről.

Sajnálatos helyzet, hogy azért lehet elég a kevés kukorica is az országban, mert nagymértékben lecsökkent az állatállomány – mondja Muhari Pál, a ceglédi központú, Dél-Pest megyei Mezőgazdasági Zrt. vezérigazgató-helyettese. Így továbbra is kulcskérdés: mi lesz azokkal a még létező sertésállományokkal, amelyek számára a takarmány drága lett, miközben a sertésár csökken. A ceglédi gazdaság kukoricájának 20 százalékát a szárazság miatt kellett lesilózni, így a szemtermés beérlelésére még elfogadható 820 hektárról az országos átlagnál valamivel magasabb termést, 4 tonnát takarítottak be hektáronként úgy, hogy az előállítási költség 40-50 ezer forint között volt. Költség tekintetében most nem mindegy, hogy ezzel számolva etetik a jószágot, vagy azzal az ötezer tonnával, amit pótlásként 60-65 ezerért kellett megvenni, miközben a sertésár a kilónkénti 430-ról 410 forint felé tart.

A 3000 hektáros, szentlőrinci Agro-Lőrinc Kft.-nek más években öntözés nélkül 9-11 tonnás hektáronkénti kukoricatermése volt. Ezzel szemben idén – domborzattól függően – néhány határrészen, a dobtetőkön 2-3 tonna között ingadozott a táblánkénti átlag, másutt 6-6,5 tonna volt betakarítható, ám összességében lejött a 6 tonna hektáronként – mondja Czömpöly László ügyvezető. (A nagy eltérés oka az is, hogy a vállalkozás földjei 16-18 és 30-35 aranykoronásak.) Tavaly 1800, idén 1200 hektár kukoricát takarítottak be. Az ügyvezető úgy véli, hogy gazdasági szintjükön a mostani 60-70 ezer forint közötti ár kompenzálja a kieséseket.

Hektáronként 3,66 tonnás termése volt a böhönyei Tanaszek Mezőgazdasági Kft.-nek, míg a korábbi években 7 tonna körüli átlaggal fizetett a kukorica – tájékoztat Barna József ügyvezető igazgató. A 350 hektár termését már eladták, bár a kukoricát egyelőre ők tárolják. Amikor az értékesítési szerződéseket júliusban kötötték, még 48 ezer forint körüli áron ment a termény, később 60 ezer forint fölé került az ár, ahogy másütt. A gazdaságban idén 200-220 ezer forint az egy hektárra vetített költség, így a termelés lényegében veszteséges volt a mintegy 55 ezer forintos tonnánkénti átlagos árral. Öntözni nem tudtak, viszont a betakarítás kezdetéig 18-22 aranykoronás tábláikon mindössze 320 milliméter csapadék volt, ebből a tenyészidőben 260-270 milliméterrel számolhattak. Ez csak töredéke például a két évvel korábbinak, amikor 1100 milliméter eső esett.

Fotó: Benkő Imre

Izocukorgyártó és Forgalmazó Kft.-t és a bioetanolt gyártó Pannonia Ethanol Zrt. üzemét. Szűkösen, de bizonyos mennyiség még kivitelre is jut.

Viszont a mérleg csak akkor nem borul fel, ha a szereplők jól gazdálkodnak és a betakarított kukorica piacán senki sem él vissza helyzetével. Különösen nagy odafigyelést kíván azok ellátása, akik csak állattartással foglalkoznak, vagy akik a saját terméssel ugyan önellátóak lennének, de az idén nem termett meg az állataik ellátásához szükséges takarmány mennyisége – foglalja össze a helyzetet Pótsa Zsófia, a Magyar Gabonafeldolgozók, Takarmánygyártók és Kereskedők Szövetsége (Gabonaszövetség) főtitkára.

Megúszható az import?

A jelen helyzetben tehát azért lehetünk mégis bizakodóak, mert a takarmány felhasználás tekintetében a készleteknél van átjárhatóság, például a búza és a kukorica közt. Szerencsére a kalászosokból elfogadható mennyiség termett, búzából évente mintegy 700 ezer tonnányit igényel az állattenyésztés, de ha szükséges, ez a mennyiség akár 1,1-1,2 millió tonnára is növekedhet anélkül, hogy a malmok érdeke és az exportérdek sérülne. Viszont, ha kukoricából 1 millió tonna fölé emelkedik a kivitel, akkor itthon hiány alakulhat ki és ebben az esetben elképzelhető, hogy import kukoricára szorul az ország (pontosabban azok az állattartók, akiket a terméskiesés a leginkább érint).

Az import ugyanakkor a hiány kialakulása nélkül is beindulhat a hazai termelők túlzott „árigényének" hatására. Az export alakulását érdemes figyelemmel kísérni, mert az elmúlt években a 7-8 millió tonna termésből átlagosan 3-3,5 millió tonnát tudtunk exportálni, ami ebben a szezonban aligha sikerül.

Megéri itthon tartani

Az ország mintegy 4,0-4,2 millió tonnás takarmány szükséglete – mérlege – egyébként úgy állhat össze az elkövetkező egy évre, hogy – a megszokott 3,1-3,2 millió tonna kukoricával ellentétben – csak 2-2,2 millió tonna kerül a takarmányalapba, amihez adódhat 1-1,2 millió tonna búza és 1-1,2 millió tonna egyéb vegyes kalászos. Továbbá érdemes számolni a bioetanolgyártás során keletkezett DDGS-sel, CGF-fel is, melyek igen értékes takarmány alapanyagok.

Arra a kérdésre, hogy mi történik, ha valamilyen oknál fogva mégiscsak felgyorsul a kivitel, szükség lehet-e beavatkozásra, a főtitkár kifejti: A jelen helyzet ismeretében ez nem várható, ám, ha mégis bekövetkezne, nem ismernek olyan eszközt, ami alkalmazható lenne ebben az esetben. Pillanatnyilag a hazai magas kukoricaárak és a viszonylag erős forint nem ösztönzik az exportot. Már a szeptember-októberi piac is azt mutatta, hogy Európában nálunk a legmagasabbak az árak. Volt már ilyen máskor is, ahogy akkor, lényegében most is gyenge a kivitel. A keresleti piac sem kedvez az exportnak, a termelők visszatartják árujukat abban bízva, hogy egy hiány pszichózis kialakulásakor akár az importárat is elkérhetik kukoricájukért.

Az import nem okoz zavart

A szakértő úgy gondolja, hogy ezek miatt a piac stagnálása tartós lesz, illetve beláthatatlan mikor, miként folytatódik az újabb áralku, árképzés. A termelőt az sem ösztönzi értékesítésre, hogy a betakarítás alatt előrehozták a földalapú támogatási előleg kifizetését.

A jelek arra mutatnak tehát, hogy befagyott a piac, ezért pillanatnyilag a kevés áru miatt sem kell tartani az importtól. Pótsa Zsófia szerint gabonából a behozatal az idén sem lesz nagyobb az évente megszokott pár 100 ezer tonnánál. Ennyi gyakorlatilag a megszokott csatornákon minden évben beérkezik és nem okoz zavart a piacon.

Írta: Fehér István

A szerencsétlen véletlenek néha összejönnek. Most például az, hogy a gazdálkodókat megint megosztja a szabályozás, a piac. A kukoricapiac mozdulatlanságában igen sok vállalkozás gondjait növeli, hogy magas áron jut hozzá a takarmányhoz. Azokét elsősorban, akik, vagy amelyek kizárólag állattartással foglalkoznak, mert az elmúlt évtizedek hibás agrárpolitikája miatt az állattartó telepektől elkerültek a földek, a takarmány termelésére alkalmas területek. Most azért sem jutnak könnyen takarmányhoz, mert aki meg csak azt termelt, az kap előleget a földalapú támogatásból. Anélkül van tehát bevétele, hogy áruját eladni kényszerülne. Az állattenyésztők viszont nem kapnak ilyet, hiszen nincs területük. Így, ha hizlalni, takarmányozni akarják állataikat és éppen nincs anyagi forrásuk, akkor eladni, vagy netán levágni kényszerülnek az állományból. A hús, meg a tejár pedig most sincs éppen azon a bizonyos plafonon…

How Much is Too Much? – The State of Corn

Corn suffered most in the unusually dry summer of 2012, half the crop was lost to the weather. 4,5 million metric tons were harvested on 1,2 million hectares, which is just enough to supply farmers, and the two largest processors: Hungrana Starch and Pannonia Ethanol. To put it in context: out of 8 billion tons harvested in a good year, over 3 million tons are normally exported. Instead of 3,2 million, only 2,2 million tons of corn is available for animal feed – the rest is substituted with wheat and other grain crops. Importing more than usual is out of the question.

500-ak Klubja kísérleti eredmények

A 2011 novemberében elindított 500-ak Klubja egy szaktanácsadáson alapuló modern műtrágyázási demonstrációs kísérletsorozat, amely a Bige Holding Csoport zászlóshajójaként is ismert, 80 éves folyamatos termelői múltra visszatekintő Nitrogénművek Zrt. irányításával valósul meg. A legalább 3 évesre tervezett szántóföldi növénytermesztést hatékonyabbá és gazdaságosabbá tevő programban 500 gazdálkodó partner vesz részt az ország egész területéről. A Genezis Partnerhálózat által beállított szántóföldi kísérletekben tavaszi és őszi vetésű növények tápanyag-visszapótlásának optimalizálása a cél.

A magyarországi műtrágyázási gyakorlatra jellemző, hogy a 80-as években feltöltő jellegű volt, azonban az elmúlt 20 évben kizsákmányoltuk a földjeinket. Mára elfogadottá vált az a felfogásbeli változás, hogy a szokásos 70-120 kg hatóanyagú műtrágya kijuttatás nem elég a korszerű, profitot hozó termés eléréséhez, és messze elmarad a nyugat európai felhasználási szintektől. Ebben a szemléletváltásban kíván a Genezis Partnerhálózat segítséget nyújtani a fejlődés és versenyképesség iránt elkötelezett gazdálkodóknak.

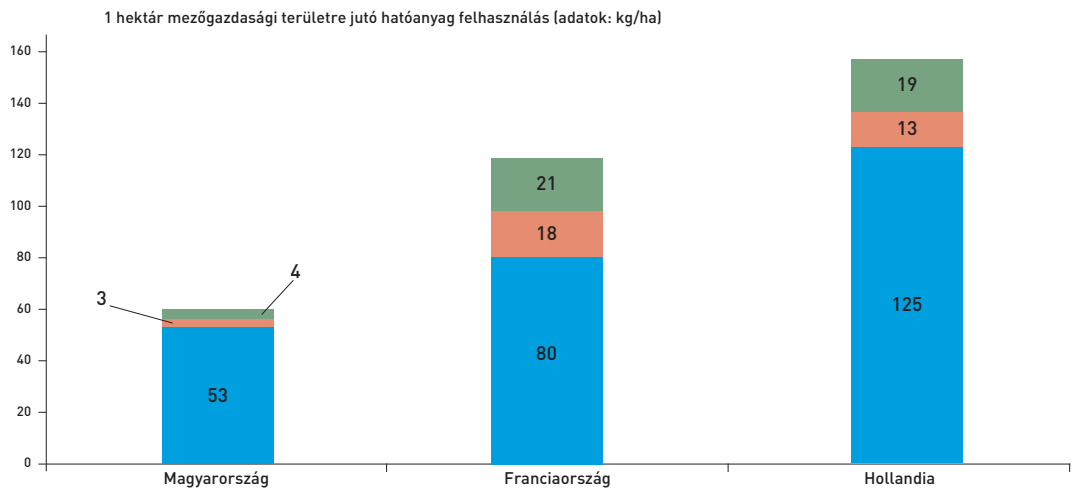

Forrás:
Fertilizers Europe (EFMA)

A program hiteles megvalósításának alapjaként minden kísérleti területről egységes talajmintát vettünk, amelyet bővített talajvizsgálati módszerrel elemeztünk. A talajok tápanyag-feltöltöttségének ismeretében a Pro Planta szaktanácsadási program segítségével termőhely-specifikus szaktanácsokat készítettünk az adott növénykultúrára, amely az általunk javasolt mennyiségű tápanyag-utánpótlás hozam- és profitnövelő hatásáról győzi meg a partnereinket. Az 500-ak Klubja résztvevők így saját tapasztalatukból győződhetnek meg a Genezis termékportfólió kiváló minőségéről, termésnövelő és minőségjavító hatásáról, továbbá a Pro Planta programon nyugvó szaktanácsadás magas szintű szakmai színvonaláról.

A 2011/12-es gazdasági évben az 500-ak Klubja résztvevői körében a tavaszi vetésű növények közül a kukorica szerepel a legnagyobb arányban (75 %), ezt követi a napraforgó (20 %). Ezen kívül szerepel még burgonya, szója, olajtök, zab, borsó és egyéb haszonnövények a programba bevont növények listáján.

A projekt során a betakarítási eredményekből komplex összehasonlítást készítettünk. Az alábbi kísérleten, gazdaságossági számítások segítségével, bemutatjuk, hogy az adott terményárak mellett a többlet ráfordításként jelentkező műtrágya termékek felhasználásával mekkora profittöbbletet realizált partnerünk.

A Dél-Dunántúli Agrár Kft. 500-ak Klubja kísérletének bemutatása

ÖTSZÁZAK 500 KLUBJA

A DDA Kft. 2007 szeptemberében alakult a Nagyatád Mezőgazdasági Termékelőállító, Kereskedelmi és Szolgáltató Szövetkezetből. Jelenleg 1.700 hektáron gazdálkodnak, és három telephellyel rendelkeznek. Ügyvezetője Szőke Péter Szabolcs, aki édesapját, Szőke Jánost váltotta 2009. év végén. Vetésszerkezetüket korábban a nagyatádi konzervgyár közelsége határozta meg, ezért sokáig foglalkoztak konzervipari növények termesztésével. Jelenlegi vetésszerkezetük kb. 700 hektár őszi vetésű és 1.000 hektár tavaszi vetésű növényből áll.

Gépparkot tekintve mindig próbálnak fejleszteni, a modern gépek mellett jól megférnek a Rába Steiger gépek is, amik az őszi talajmunkák során nagy segítséget nyújtanak.

A Kft. 2011 őszén csatlakozott az 500-ak klubja elnevezésű projekthez. Ezen projekt kapcsán szeretnénk bemutatni közös kukorica kísérletünket. Nagyatád és Kivadár település között helyezkedik el az a 10 hektáros tábla, amin a kísérletet végeztük. A talaj gyengén savanyú homokos vályogtalaj, foszfor ellátottsága jó, viszont a kálium ellátottsága gyenge. Talajmintavétel és laborvizsgálatok után, szaktanácsra alapozva elkészítettük a műtrágyázási tervet. Az elővetemény lekerülése után őszi mélyszántást kapott a terület.

Az üzemi táblarész magágykészítés előtt, tavasszal 500 kg/ha Genezis Pétisó 27% nitrogéntartalmú műtrágyát kapott, amit kombinátorral dolgoztak be a talajba.

A szaktanácsolt területre hasonló módon 300 kg/ha dózisban Genezis NPK 0:10:28 összetételű műtrágyát és 593 kg/ha dózisban Genezis Pétisó 27% nitrogéntartalmú műtrágyát juttattunk ki.

Vetéssel egy menetben az üzemi terület 150 kg/ha starter műtrágyát kapott, melynek összetétele 8% nitrogéntartalom, 30% foszfortartalom, valamint 2% cinket is tartalmazott.

A szaktanácsolt területre vetéssel egy menetben 150 kg Genezis NP 20:15 összetételű starter műtrágyát használtunk.

Megnevezés	Üzemi technológia			Genezis technológia		
	Műtrágya	Dózis kg/ha	Hatóanyag kg/ha	Műtrágya	Dózis kg/ha	Hatóanyag kg/ha
NPK komplex műtrágya	-	-	147/45/0	Genezis NPK 0:10:28	300	190/53/84
NP műtrágya	Starter műtrágya	150		Genezis NP 20:15	150	
Nitrogén műtrágya	Genezis Pétisó 27%	500		Genezis Pétisó 27%	593	
Levéltrágya	-	-	-	Genezis Kukorica	5 l/ha	
Nitrogénművek Zrt. által kijuttatott plusz NPK hatóanyag kg/ha	-	-	-	33/8/84		
Termésmennyiség t/ha (14,5%-ra egalizált nedvességtartalom)	1,77			4,03		

A szaktanácsolt területre még 6-8 leveles állapotban cinktartalmú lombtrágyát juttattunk ki 5 l/ha dózisban. Ez Genezis Kukorica Levéltrágya volt, mely beltartalmát tekintve 15% nitrogén és 2% cink hatóanyagot tartalmazott.

Az aratásra 2012. október 12-én, Miksa napján került sor. A táblák körbeszegése után megkezdődött a táblarészek aratása, melynek során 3 kombájn dolgozott. A területen jelentős, közel 15%-os vadkárt figyeltek meg. Az idei csapadék 247 mm volt.

A terméseredmények az üzemi területen 1,8 tonna/ hektár, míg a szaktanácsolt területen 4,1 tonna/hektár volt. 65.000 Ft/tonna kukorica felvásárlási árral számolva 146.900 Ft/hektár többlet árbevétele volt a termelőnek.

Inputanyag oldalt vizsgálva az üzemi terület műtrágya költsége 66.950 Ft/hektár, mely tartalmazza a Genezis Pétisó és a starter műtrágya költségét az alábbiak szerint:

Genezis Pétisó	**73.000 Ft/tonna**	**500 kg/hektár**	**36.500 Ft/hektár**
Starter műtrágya	**203.000 Ft/tonna**	**150 kg/hektár**	**30.450 Ft/hektár**

A szaktanácsolt terület műtrágya költsége 101.389 Ft/hektár, mely tételesen az alábbiak szerint oszlik meg:

Genezis Pétisó	**73.000 Ft/tonna**	**593 kg/hektár**	**43.289 Ft/hektár**
Genezis NPK 0:10:28	**112.000Ft/tonna**	**300 kg/hektár**	**36.000 Ft/hektár**
Genezis NP 20:15	**130.000Ft/tonna**	**150 kg/hektár**	**19.500 Ft/hektár**
Genezis Kukorica Levéltrágya	**520 Ft/liter**	**5 l/hektár**	**2.600 Ft/hektár**

Összegezve a számításokat megállapítható, hogy 34.439 Ft/hektár többlet költséggel 112.461 Ft/hektár többlethez jutott a társaság.

A következő évben is ezen a táblán fogjuk elvégezni a kísérletet, a termesztendő növény szintén a kukorica lesz.

„Egy nap alatt nem lehet hagyományt teremteni…”

INTERJÚ HARSÁNYI ZSOLTTAL, AZ AXIÁL KFT. TULAJDONOS-ÜGYVEZETŐ IGAZGATÓJÁVAL

Az 1991-ben alapított Axiál rohamosan fejlődik. A mezőgazdasági gépekkel, alkatrészekkel kereskedő cég az indulás után öt évvel kft.-vé alakult, 2011-re pedig 47 milliárd forint árbevételt könyvelhetett el. A piaci terjeszkedést fejlesztések, beruházások kísérték és kísérik, a cég pedig mára világszínvonalú vállalattá nőtte ki magát.

– Mi jellemzi a 2012-es évet?

– Az árbevétel szempontjából pontosan még nem lehet megmondani azt, hogyan teljesítettünk. Végleges adatok ugyan még nincsenek, de úgy vélem, mindenképpen jobb évet könyvelhetünk el, mint tavaly, s meglesz az 50 milliárd forint. Tehát 10 százalékos növekedésre mindenképpen számítok. Az árbevételünket szerencsére infláció-arányosan tudjuk növelni. Nagyon jól indult a 2012-es év, sok gépet akartak venni az emberek, márciustól azonban visszaesés kezdődött, az aszályos időszak „előszeleit" ekkor már mi is érzékeltük. A szárazság pedig jött, növényeket, állatokat nem kímélve. A szektor szereplői ugyanakkor nem voltak felkészülve ekkora mértékű kártételre. És még szinte túl sem voltak az időjárás okozta sokkon, máris jött a következő.

– A következő sokk? Mire gondol?

– Arra, hogy nem lehet tudni, mit hoz a holnap. A mezőgazdaság kimondottan hosszú távú gondolkodást és tervezést igényel termelő szempontból, de a befektetések megtérülése szempontjából is. Ezért az alapokat és a tendenciákat a lehetőségekhez képest tisztán kell látnia a termelőnek, ha beruházásokban, fejlesztésekben gondolkodik. Az pedig számunkra is érezhető, hogy mindenki kivár. Várja az új földtörvényt.

– Ez egyfajta bizonytalanságot is okoz?

– Nem mondanám, hogy bizonytalanság vesz körbe bennünket, talán inkább a változás pontos iránya, ami jelenleg még nem teljesen egyértelmű. Mindenki biztos abban, hogy az ágazat mozdulni fog valamerre. Én pedig abban vagyok biztos, hogy az eget nem lehet „bedeszkázni", nagyon nagy ahhoz. Ha mégis próbálnák, mindig marad rés, amin átsüt a nap. A nap pedig sütni fog. A magyar ember mindig megtalálta a kiskaput, csak az a baj, hogy az energia jó része ezzel a keresgéléssel megy el, az érdemi tevékenység helyett. Nem lesz rossz évünk, de a kiszámíthatatlanság minket is megvisel. Nyugati partnereink minden hónap ötödikéig várják a rövid és hosszú távú piaci és üzleti terveinket. Mindig le kell adni ezeket az elkövetkező öt évre. Módosítani lehet, de terveznünk azért kell.

– Hogy áll a javítás, az alkatrész-forgalmazás és a gépeladás?

– A javítások folyamatosan növekednek, így a szervizből származó árbevétel is. Az alkatrész-eladás terén volt némi visszaesés az elmúlt pár hónapban. Ahogy elmúlt az őszi szezon, a termelők elkezdtek szabadságra menni. Összességében nem panaszkodhatom, mert az egész évet tekintve az alkatrészek forgalmazása még mindig az egyik legkiszámíthatóbb és legstabilabb tevékenységünk. Az említett új tendencia azonban meghökkentő volt. A gépeladásokban sincs számottevő változás, a 2012-es bevétel az előző évhez képest stagnált, a második félévben vissza is esett a forgalom. A gazdálkodók többsége szeretne gépet venni, de mindenki várja a géptámogatást, ami vagy lesz, vagy nem. Én sem tudom, mert a politikusok mindig mást mondanak. Erre kell nekünk „csomót kötni" úgy, hogy ha szükséges, akkor szezonra szükség szerint megfelelő számú gépet tudjon a gyártó is szállítani.

A 2012-ben indult „Axiál a Jövő Szakemberéért" programmal a cég összefogja a szakember utánpótlás, és a mezőgazdasági gépészet szélesebb körű hazai megismertetése érdekében végzett tevékenységeit. A mezőgazdasági gépesítés területén az oktatásokhoz és továbbképzésekhez kapcsolódó, gyakorlati tevékenységeit, ezen belül Axiál Akadémia néven folytatja. A Felnőttképzési Akkreditációs Testület 2012. október 31-től az Axiál Kft. felnőttképzési tevékenységét hivatalosan is alkalmassá nyilvánította, illetve nyilvántartásba vette. Így az Axiál jelenleg a következő akkreditált gépkezelői oktatásokkal rendelkezik: mezőgazdasági erőgép kezelő, mezőgazdasági munkagép kezelő, teleszkópos rakodógép kezelő, önjáró betakarítógép kezelő, építőipari gépkezelő. Ez hatalmas lépést jelent a vállalat számára, hiszen az Axiál által kiadott oklevelet ezen túl az egész Európai Unióban is elismerhetik.

– Hogyan néz ki ez a vásárlói kör?

– Európa-szerte évi 3 százalékkal kevesebb a földműves. Egyrészt azért, mert még mindig nagyon kevés fiatal gazda van ahhoz képest, amennyinek lenni kellene. El van öregedve a szakma, a nemzedékváltás pedig késik. Aki nem hagyja abba a fölművelést, foggal-körömmel ragaszkodik a „kaszához". Az idősebbek közül sokan nem adják át a tudást sem és a földet sem. Persze vannak ellenpéldák, de még mindig kevés. A másik gondot pedig az okozza, hogy „nem divat" manapság ebben a szektorban dolgozni.

– Miért?

– Mert ehhez nem elég, hogy annyit keres mondjuk a gépkezelő, mint egy autógyári dolgozó. Ez még egy kisvárosban sem elég ahhoz, hogy ne mondják a traktorosra azt, hogy „paraszt". Pedig a traktorvezetők az egyik legfejlettebb technológiával vannak körülvéve. A magyar emberek azonban még mindig a régi Zetoroknál tartanak, s nem akarnak tudomást venni arról, hogy a világ fejlődik. Pedig előbb-utóbb minden termelőnek szembesülnie kell azzal, hogy rohamosan megy előre, és ha lépést akarunk vele tartani, nagyon kell szedni a lábunkat. Itthon sokan

még mindig nem látják, hogy ezeknek az új gépeknek egy kis eleme bonyolultabb struktúrával rendelkezik, mint egy egész Zetor. GPS van benne, két sebességtartó automatika, párhuzamvezető, nagyon bonyolult elektronikák. Ezt csak az tudja kezelni, aki meg is érti, hogyan kell. Az Axiál folyamatos képzéseivel hozzájárul ahhoz, hogy a fiatalok kitanulják és megszeressék ezt az ágazatot. Ösztöndíj programot is indítottunk a Szent István Egyetemmel és több vidéki szakiskolával annak érdekében, hogy többen érdeklődjenek a szakma iránt. Ennek ellenére nem könnyű a dolgunk, mert egy nap alatt nem lehet hagyományt teremteni. Különösen, ha az említett társadalmi megítéléssel vannak alapvető problémák.

– A gépek és a technika fejlődik. Hogyan fejleszt az Axiál?

– Dombóvári telephelyünket 2011 novemberében adtuk át, majd ennek a „másolatát" Pécsett. Ez telepenként kétmillió euró körüli beruházás volt. Ezek ikertestvérét fogjuk átadni 2013 márciusában Zalaegerszegen. Terveink közt szerepel, hogy Debrecenben és Szolnokon építkezzünk, az engedélyek megszerzése viszont nehéz, mert ugyanazt a létesítményt nem mindenhol engedik felépíteni. Az érdekeltségünkben lévő Hód-Mezőgazda Zrt. vajháti tehenészetében szociális blokkot, vetőmagraktárat, Beleden pedig egy 50 állásos karusszel fejőházat, tejházat adtunk át. Jövő évi terveink közt szerepel bajai központunk fejlesztése, ide további műhelyek építését szorgalmazzuk. Mindezeket kisebb hitelekből és önerőből érjük el. Építkezünk, fejlesztünk ameddig és amennyit csak lehet.

Írta: Ruskó Beatrix, Tóth László Levente
Fotók: Benkő Imre

"Traditions are not made overnight" – Zsolt Harsányi, CEO of Axiál

With 47 billion HUF revenues last year, Axiál is a major distributor of agricultural machinery and spare parts in Hungary, a market position they have established with high profile investments over the past twenty years.

Expecting a 10 percent growth, Zsolt Harsányi believes that 2012 will be the year when Axiál exceeds 50 billion HUF in revenues. All that in spite of a hectic year, when a fabulous start was followed by a dry spell that made farmers think twice about buying a new machine. They are waiting for the new land law to take effect too, looking forward to subsidies to invest in machinery. Everyone is in waiting now. Undulating sales charts are somewhat counterbalanced with the increasing need for maintenance and parts, but sales figures are modest.

Axiál is working hard to spread the word among farmers that driving a tractor is not what it used to be. "Old habits die hard, and traditions are not made overnight," the CEO says, "we need to be in the forefront of training young farmers so that they adapt new technology." A new plant opened a year ago in Dombóvár, followed shortly by another one in Pécs. Zalaegerszeg will follow suit next spring, and Axiál is planning to open sites in Debrecen and Szolnok. Each plant is a two-million Euro investment.

Affiliate companies of Axiál are developing too. Their cattle ranch in Vajhát opened a new social block and a seed warehouse, the one in Beled was upgraded with a 50-station carousel milking facility. Next year, Axiál is developing their headquarters in Baja, building more workshops to serve the growing need of customers.

Training being one of the priorities for future development, the company has announced the "Axiál for Future Professionals" program, channeling their training and know-how activities into a single institute. As of October 2012, the aptly named Axiál Academy is an accredited institute for adult education, their certificate accepted in all the EU member sates as a proof of professional expertise.

Innovatív hangulatban a takarmánypiacon

INTERJÚ KULIK ZOLTÁNNAL, A VITAFORT ZRT. VEZÉRIGAZGATÓJÁVAL

A 2012-es év szárazsága szinte minden agrárszektorban dolgozót megviselt. Ennek ellenére a Vitafort Első Takarmánygyártó és Forgalmazó Zrt. még a kedvezőtlen éghajlati, gazdasági és piaci körülmények között is háromszor nagyobb mennyiségi növekedéssel zárja az évet, mint ahogy azt tervezte. Kulik Zoltán vezérigazgatótól megtudhatjuk, hogyan alakult a cég élete az elmúlt egy évben, illetve milyen fejlesztéseknek néznek elébe.

– Mi jellemzi a 2012-es évet?

– Az idei év „több arcú" volt, mindannyiunk számára tartogatott meglepetéseket, jó és rossz értelemben egyaránt. Az eddigi években az első két hónap mindig nyüzsgő és élettel teli időszaknak számított, 2012-ben viszont annál csendesebben zajlott. Márciustól a fehérjehordozók gyors drágulása volt tapasztalható, ami egyaránt érintett minket és partnereinket. A szója- és azt követően a napraforgódara ugrásszerű drágulása egy árspirált hozott létre, miközben a felvásárlási árak nem növekedtek. A felsoroltak akkora hatást gyakoroltak a cég életére, hogy nekünk is „hozzá kellett nyúlni" az árainkhoz: emelni kellett. A kedvezőtlen helyzetet tovább rontotta a 2012-es aszály. Június-július környékén igen jelentős mértékben kezdett növekedni a szemes takarmány ára. Most, év végén a nehezén már túl vagyunk, s bár az árak még mindig magasak, de beindult a visszarendeződés. A fehérjehordozóknál és a szójánál körülbelül 20 százalékos árcsökkenés tapasztalható, a kukorica pedig az év eleji kilogrammonkénti 50 forintos árhoz képest 73 forintra ugrott, az év végéhez közeledve pedig 64 forintra esett vissza.

– Hogy „könyvelheti el" mindezt a Vitafort?

– Az időjárási viszontagságok ellenére minden várakozásunkat felülmúltuk. Mindössze 3 százalékos mennyiségi növekedéssel számoltunk, ehhez képest 9 százalékos többlettel zárjuk a 2012-es évet. Ezt az eredményt azonban kizárólag a premixek, koncentrátumok növekedésével értük el. A készkeverék-takarmányok nálunk nem meghatározóak, ezen a területen 3 százalékos csökkenés volt az előző évihez képest. Annak ellenére, hogy nem úgy indult az évünk, ahogyan terveztük, és ezt követően a piacot egy sor negatív hatás érte, úgy gondolom, kiemelkedően teljesítettünk. Örvendetes, hogy mintegy 35-40 új partnerrel gyarapodott vevőkörünk, jórészt nagyüzemek csatlakoztak hozzánk. Személy szerint külön örülök annak, hogy növekedésünk egy része sertéstakarmány értékesítésből adódott. Azt látom, kezd kiegyensúlyozottá válni a piac. Azzal viszont szomorúan szembesültem, hogy 2012-ben a sertéságazat egyik legmeghatározóbb szereplője, a Hungapig Kft. tönkrement, így ennek is része volt abban, hogy újabb partnerekkel bővülhettünk. Minda-

Fotó: Koncz György

zonáltal óvatosnak kell lenni, hiszen a vágóhidak is sorra felszámolás alá kerülnek.

– Mit ért óvatosság alatt?

– Minket nagyon sokféle hatás ér, amiket „össze kell gyúrnunk" ahhoz, hogy érzékeljük, milyen helyzetben vannak a partnereink. Meg kell néznünk például, hogy a tej- vagy a sertéságazat az adott körülmények között milyen feltételekkel szolgálható ki, szem előtt tartva partnereink

Fotó: Koncz György

nyereségességének, életképességének fenntarthatóságát. Így például, amikor márciusban elkezdett növekedni a szója ára, mi nem emeltünk, mert jól tudtuk: nagyon nehéz a megrendelőinknek. Az idei januári áremelésen kívül ezért az év során nem volt további árváltozás a premixek területén. Üzletpolitikánk a gyakorlatban visszaigazolta magát: a megnövekedett vevőkörnek köszönhetően ebben az esztendőben 1,5-2 milliárd forinttal nagyobb bevételt fogunk elkönyvelni a késztermékeknél. A jövő legnagyobb kérdése persze számunkra is az, hogy ki mennyire tud pontosan, időre fizetni.

– Mennyire gond a partnerek fizetőképessége?

– Nincs egetverő probléma, de van 10-15 partnerünk, akiktől azért kell megválnunk, mert nagyon rosszul fizetnek. Nem arról van szó, hogy a megrendelőink nagy része későn egyenlíti ki számláját, hanem azokról, akik látszólag abszolút nem szándékoznak, vagy nem tudnak téríteni. Akárcsak más cégek, mi is szembesülünk anyagi problémákkal, hiszen a bővülés finanszírozása egyre több pénzt igényel. A másik nagy többletterhet az alapanyagárak sok esetben 40 százalékos emelkedése jelenti. A jövőben tehát még szigorúbb vevőkontroll szükséges, mert nem tudjuk más adósságát hosszú távon finanszírozni. Azt a vásárlót, aki a lejárat utáni 60 napra sem egyenlíti ki a számláját, egyszerűen letiltjuk a rendszerből, nem szolgáljuk ki. Persze minden esetet egyenként mérlegelünk, nálunk a hétfő mindig ezzel telik: vevők és pénzügy.

„Örömmel kijelenthetem, hogy a Vitafortnál az innováció, a termékfejlesztés fontos részeként lendületbe jött és lendületben van!"

– Milyen arányban termelnek exportra?

– A 2012-es tevékenységünknek körülbelül 8-9 százaléka export. Jelenleg a takarmányozás területén Moldávia legnagyobb agrár-exportőrei vagyunk. Romániában vannak gondjaink, sajnos sokszor vissza kell tartanunk kiszállításokat is a fizetési nehézségek miatt. Ennek oka, hogy Romániában nagyon nagy húsipari csődök következtek be, de a baromfipiac sem éppen szárnyal. Gondot okoz az is, hogy nehéz „lefedezni" a lej euróhoz viszonyított ármozgását, így a forint-euró ingadozása mellett dupla hatások jelentkezhetnek. Az említett országokon kívül vannak ázsiai lehetőségeink is, melyek nagyon sikeresek a kontinensen – ahol takarmányüzemeket adtunk át – négy, eredményekben gazdag éven vagyunk túl. Magyarország megpróbál kelet felé nyitni, aminek őszintén szólva nagyon örülök, hiszen Ázsia a lehetőségek hazája. Ez ügyben szeretnénk továbblépni, folytatni ezt az együttműködést Vietnámmal, Laosszal valamint Kambodzsával is.

– Milyen fejlesztések voltak a közelmúltban itthon?

– Értékesítési eredményeink mellett a 2012-es év legnagyobb vívmánya kétségtelenül egy a Vitafort kutatási fejlesztési osztálya által kifejlesztett, saját gyártási technológiával előállított, speciális kettős védelmet nyújtó innovatív termékcsalád piaci bevezetése. Legutóbbi beruházásunk is ehhez kapcsolódik. A 2011-es fejlesztésnek köszönhetően felavathattuk Duo Pass (DP) üzemünket. A gyárban speciális kettős védelemmel ellátott fehérjét állítunk elő, többféle alapanyagból. A jobb hasznosulást és ezáltal jelentős költségmegtakarítást eredményező védett fehérje alapanyagaink iránt hatalmas a kereslet! Örvendetes, hogy már az első évét nagyon szép eredménnyel zárja az üzem: gyakorlatilag szeptemberre teljesítette az egész éves tervet, így önmagában közel 1 milliárd forintos bevételt hoz. Ez a saját fejlesztés az elmúlt 10 év legjobb szakmai lépése volt, ugyanakkor igen jelentős beruházást igényelt. Szerencsére nagy sikere van a Duo Pass termékcsaládnak,

hiszen amellett, hogy a napokban indulnak el az első exportszállítmányaink Franciaországba és Olaszországba, itthon is folyamatosan nő az érdeklődés iránta. Örömmel kijelenthetem, hogy a Vitafortnál az innováció, a termékfejlesztés fontos részeként lendületbe jött és lendületben van! És úgy tűnik, ehhez a feltételek is kedvezően alakulnak: idén augusztusban nyertünk el egy uniós pályázatot, amely 400 millió forintot meghaladó kutatás-fejlesztési projektről szól. November közepén indult el a hároméves kísérleti ciklus, amely a szarvasmarhák szaporodásbiológiájával kapcsolatos, gazdaságos tejtermelés felé irányul. Ez számunkra azért fontos, mert ebből a Duo Passhoz hasonlóan, innovatív termékek születhetnek. Idén más komoly beruházásunk nem volt, az erőforrásainkat elsősorban az innovatív termékek és szolgáltatások felé csoportosítjuk. Ami a Vitafort résztulajdonában lévő Invivo Trading Zrt. beruházásait illeti, nemrég került tulajdonunkba a bajai kikötő.

– Mondana pár szót ezzel kapcsolatban is?

– A szemeskereskedelembe való bekapcsolódás a Vitafort számára új perspektívát nyitott a partnereivel való együttműködés hosszútávú, biztos pénzügyi alapjainak megteremtéséhez. Azoktól a nagyüzemi állattartó partnereinktől, akikkel régóta együtt dolgozunk, az Invivo Trading segítségével szemes terményt tudunk felvásárolni. Így tervezhetővé válik az együttműködés a takarmányozás területén is, hiszen biztos forgóeszközalapot kínálunk fel megoldásként, akár az időszakosan felmerülő pénzügyi nehézségekre, fizetési gondokra is. A szemeskereskedelem természetesen egyúttal új üzleti lehetőséget jelent, melynek nagyságrendje egy két évvel ezelőtt induló vállalkozás méreteihez igazodik. Az Invivo Trading birtokába 2012 februárjában, közel 1 milliárdos beruházás keretében került a bajai kikötő. Ez igen hasznos invesztíció volt, hiszen öt hónap alatt 160 ezer tonna árut raktunk át itt, ami rekord teljesítmény a kikötő fenállása óta! Gyakorlatilag csak sötétben nem dolgoztunk. Ha a jövőről kérdez, az Invivo Trading 2-3 év távlatában körülbelül 400 ezer tonna volument, illetve 30-40 milliárd forintos forgalmat elérhet. Ennek tükrében 2013-ban további 600 milliós beruházásba kezdünk Baján, melynek fő célja a kikötői kapacitás bővítése. Az Invivo Tradinggel tehát nem csupán kereskedünk, hanem egy nagyon jelentős bástyát is építünk a Dunán.

Írta: Tóth László Levente

DUO PASS TERMÉKCSALÁD
BYPASS SZÓJA ÉS NAPRAFORGÓ
KETTŐS VÉDELEMMEL

Bajai kikötő | *Fotó:* Benkő Imre

Feed for Thought – Zoltán Kulik, CEO of Vitafort, on growth and innovation

What with the drought and less than favourable economic climate, Vitafort tripled its expected revenue growth this year. Some forty new contractors have chosen to do business with the company. Knowing the dire situation of animal farmers, Vitafort decided not to raise prices after January 2012, even though the price of soy skyrocketed in March. It paid off with a higher than expected turnover, generating nearly 2 billion HUF extra revenue. They have to be strict with late payments, the grace period cannot exceed 60 days.

Nearly 9 percent of Vitafort's output is exported. Moldavia is an important target, and Asia is also a potential market – countries like Vietnam, Laos and Cambodia.

The achievement of the year is certainly Duo Pass, an innovative protein that Vitafort developed in-house, which have generated 1 billion HUF in revenues in less than a year. France and Italy are already importing the product, their Romanian rivals are ready to distribute it, and Vitafort has been granted 400 million HUF worth of EU subsidies for research and development.

Invivo Trading is a new affiliate of Vitafort, trading in grain crops, using a recently acquired river port on the Danube in Baja. Next year they plan to invest 600 million HUF for developing the port. In 2-3 years, Invivo is expected to handle 400 thousand metric tons of produce, and generate 30-40 billion HUF turnover.

Vidék Magazin
Az ország magazinja

Régi történet, modern technikák

INTERJÚ KUN MIHÁLLYAL, A MEZŐHEGYESI MÉNESBIRTOK ZRT. VEZÉRIGAZGATÓJÁVAL

A Mezőhegyesi Állami Ménesbirtokot 1784-ben II. József, a „kalapos király” hozta létre, 2004-es privatizálásáig állami tulajdon volt. A magánosítással Európa legrégebbi állami gazdasága került magánkézbe, s a növény- és vetőmagtermesztést, valamint állattenyésztést felvállaló új tulajdonos a modern termelést meghatározó feladatokkal folytatta a hagyományokat. Kun Mihály, a cég vezérigazgatója beszámol arról is, hogy milyenek a viharsarki mindennapok.

– Mi jellemzi napjainkban a Mezőhegyesi Ménesbirtokot?

– A vállalat majdnem 230 éve működik, és vannak olyan szociológiai vonatkozásai is a gazdaságiakon és az agrártörténeti hagyományokon túl, amiket nem érdemes elfelejteni azért, hogy bizonyos dolgokat betartsunk. Konkrétan például az új földtörvény-tervezetben, maximumként meghatározott földbirtok méretre gondolok. Jelenleg a birtokunk összterülete 9862 hektár, így a tervezetben meghatározott 1200 hektárnyi terület nálunk „megdőlni” látszik, már az állattartás miatt is. De a nálunk szintén gyakorolt tevékenység, a vetőmagtermesztés sem jelenik meg a törvénytervezetben, pedig ez szorosan összefügg a szektorban dolgozók arányával. Ezek a dilemmák napi szinten megjelennek nálunk is. Valahogy beleívódik a hétköznapjainkba ez az egyébként hosszú távú célokat szem előtt tartó törvény. Volt állami cég lévén területünket az államtól béreljük, de mint minden szerződésnek, ennek is van egy határideje, egyszer lejár. A bankok erre azt kérdezik: hogyan finanszírozzunk, ha nem lehetünk biztonságban? És én mit mondjak annak a mintegy 500 családnak, aki itt él, itt dolgozik? Hogy majd lesz, ahogy lesz? Én is egyetértek azzal, hogy nem szabad, a földet spekulációs célokra használni, de biztos, hogy ki kell dobni a fürdővízzel a gyereket is?

– Hogy boldogul Mezőhegyes a mostani körülmények között?

– Sokkal jobban, mint az irigyeim szeretnék, de annál rosszabb helyzetben van, mint ahogy azt mi elképzeltük. A 2012-es évben nem sikerült teljesíteni a terveket. Sajnos nem tudtuk kivonni magunkat az időjárás csapásai alól. Nehéz éven vagyunk túl, és a lezárása előtt még nagyon fontos tárgyalások lesznek mind a kereskedelmi partnereinkkel, mind pedig a finanszírozó bankokkal. 2010-ben hatalmas jégvihar tizedelte meg a Mezőhegyesi Ménesbirtok termését, óriási veszteséget okozva a cégnek. Legalább három jó évnek kellett volna következnie ahhoz, hogy a Ménesbirtok szekere a régiek szerint fusson. Arról nem beszélve, hogy a hektáronkénti átlag nagyon rosszra sikerült, s bár viszonylag magas áron lehet ma gabonát eladni, ez sem a szállítókat, sem pedig a bankokat nem nyugtatja meg.

– Mi a véleménye a mezőgazdasági szektorról?

– Egy átlagos magyar mezőgazdasági vállalkozásnak tisztában kell lennie az országkockázattal, ezen túl pedig ágazati kockázattal is szembe kell néznie, valamint a kibontakozó földtörvény miatt egy extra kockázattal is számolnia kell. A finanszírozási források a bankoknál vannak, akiknek viszont hitelezés szempontjából már nem kimondottan kedvelt ágazat a mai magyar mezőgazdaság. Hiszen ahol nem csak növénytermesztés, hanem állattenyésztési ágazat is van, ott terjedelmes hullámok láthatók. A tejágazat például az uniós csatlakozásunk óta masszívan veszteséges, így csak támogatásokkal tud nullára kijönni. Akkor mi hajtja arra a gazdálkodót, hogy elkezdjen tejjel foglalkozni? Megjegyzem, most nem olyan komplex vállalatokról beszélek, mint a Bonafarm, amely a takarmánytól a sajtig mindent magába ölel, hanem egy átlagos magyar mezőgazdasági termelőről. Sokan fel is adják, mert nem bírják tőkével. Ezt szem előtt tartva úgy gondolom, az a legfontosabb, hogy a termékpálya rendben legyen. Ha ebben problémák vannak, akkor ugyan támogatásokat lehet kapni, fel lehet építeni egy istállót, de állatokkal nem tudjuk majd benépesíteni, és takarmányt sem tudunk venni a számukra.

– Hová vezet ez?

– A mezőgazdaság olyan összetett, amiből nem szabad csak részelemeket kiragadni. Ugyanakkor hosszú távon nincs az a tevékenység, amely elviseli azt, hogy veszteséges legyen. Ha egy komplex gazdaságot nézünk, mint a mezőhegyesi, azt mondhatjuk, az elmúlt nyolc évet az állattenyésztés terén deficit jellemzi, mégsem hagytuk abba. Ez úgy lehetséges, hogy a vetőmag- és növénytermesztésünkből származó nyereség pótolni tudja az állattenyésztés okozta hiányt. Ez jó, de nem folytatható a végtelenségig.

– Hogy alakul az idei árbevétel?

– A tervezetthez képest 1-1,2 milliárd forintos árbevétel kiesésünk van, ez annyit jelent, hogy 5 milliárd forint körüli összeget könyvelhetünk majd el. Nyereség szempontjából „pozitív nullát" érünk el, ez lesz az év végi eredmény. Ez alatt azt értem, hogy a 220-250 millió forintos tervvel szemben 10-50 millió forint körüli lesz az eredményünk. A silány termésátlag miatt is, hiszen például a hibridkukorica hektáronkénti termésátlaga 2 tonna volt, az előző években betakarított 3,6 tonnával szemben.

– Mi az, ami jól teljesített?

– Nagyon kiemelkedő volt a búza, repce, őszi búza, étkezési őszi búza, szója, őszi káposztarepce, valamint a borsó vetőmag. Ezek kimagaslóan jó termésátlagot tudtak biztosítani, az értékesítési átlagár pedig magasabb volt, mint a tervezett. Az idei év szélsőségesre sikeredett. Július első hetében amerikai és francia cégek jöttek szántóföldi vetőmagszemlét tartani. Mindenki ámulattal nézte a gyönyörű állományt és dicsérte a szorgos munkát. Akkor még úgy gondoltuk, rekordtermés lesz, hektáronként a hibridkukorica termésátlagát még 3,6-3,8 tonna körülire becsültük. Nem sokra rá megérkezett a 40-45 fok körüli hőmérséklet, de még augusztus elején is átlagos termésre számítottunk, 3-3,3 tonnára. Úgy gondoltuk, nem akkora a kár. A hónap végén végzett termésbecslések alapján aztán már kicsit átlagon alulira saccoltuk az eredményt: 2,7-3 tonna körülire. A betakarításkor viszont kiderült, hogy az átlag 2 tonna.

– Hogy éli meg a fenti mindennapokat a cég?

– Nem szabad csüggedni. A négyszintes teljesítménymérés amellett, hogy egy divatos minta, a társadalmi felelősségvállalást is megfogalmazza. Első szinten tehát megmérjük a vállalkozás működését a befektetői, hitelezői szinten. Ekkor azt nézzük, hogy a cég mennyire tud nyereséget termelni, azaz a rábízott vagyonnal hogyan gazdálkodik. Azt mondhatjuk, hogy éppen átmegyünk a vizsgán, mert nem termelünk veszteséget. A második a munkaerő szintje, ennél megvizsgáljuk, mennyire képes a vállalat biztos és tisztes, hosszú távú megélhetést nyújtani a dolgozói és azok családtagjai részére. Azt gondolom, mindenféleképpen, hiszen látható, hogy ez nem olyan cég, amely hol elküldi, hol felveszi az embereket, vagy éppen ne tudná a bérüket időben és pontosan kifizetni. A Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. a magyar jogszabályoknak megfelelően fizet, és az sem elhanyagolható tény, hogy az országos átlagnál magasabb szinten biztosítjuk ezeket a juttatásokat. A harmadik terület a beszállítók és vevők szintje, akikkel kapcsolatban azt kell nézni, hogy hosszú távon tud-e aktívan piacként működni az adott vállalkozás, illetve terméke megjelenik-e hosszú távon a piacon. A cégünk ezt a próbát is kiállja, hiszen nincs ellenünk per, nincs „nem-teljesítés" miatti eljárás. A termékeink iránti igényeket a szerződések szerint teljesítjük. A negyedik szint a társadalmi környezet. Itt a kérdés az, hogy Mezőhegyes és Dél-

Magyarország vajon megérezné-e ennek a vállalkozásnak a hiányát, mit kezdene, ha egyik napról a másikra megszűnne a cég? Az is kérdés persze itt, hogy az agrárágazatban és a hozzá kapcsolódó oktatásban, kísérletekben, tudományos kutatásokban mennyire vesz részt a cég. Úgy gondolom, ezen a területen is megfelelünk az elvárásoknak.

– Hogyan vesz részt a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. az oktatásban, a kísérletekben?

– Ezer szállal kötődünk ehhez. Magyar agrártudományi egyetemek mintagazdasága Mezőhegyes. Minden évben diákok jönnek ide, középiskolásoktól az egyetemistákig, doktori fokozatot szerzők, akik kipróbálják azokat az új elméleteket, technológiákat, amit majd később a gyakorlatba ültetnek be. Birkás Márta professzor asszony hosszú ideje tartó tudományos munkásságának egyik fontos terepe a Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt. A professzor asszony talajművelés, energiatakarékosság, valamint vízmegtartó képesség területén végez kísérleteket. Úgy vélem, vállalatunk a közjót is szolgálja, aktívan részt vesz a térség működésében, szociális problémáinak megoldásában. E mellett 600 ezer hektárra elegendő hibrid kukorica vetőmagot termelünk, melynek több mint 60 százaléka exportra megy. Nem érzem szükségét annak, hogy a Mezőhegyesi Ménesbirtokot a szükségesnél jobban „kifényezzem", de arról igenis kell és érdemes is beszélni, hogy milyen teljesítményt nyújt, milyen értékeket teremt és őriz, hiszen a magyar agrártörténelem jelentős része itt íródott.

– Mik a terveik a jövő évre?

– Az árbevétel és profit maximalizálása helyett egy másfajta döntésrendszert dolgoztunk ki. A 2012-es év gyenge teljesítménye után szeretnénk a költségeinket minimalizálni, tehát egy kockázatkerülő tervezési stílust valósítunk meg. Ezt annyit tesz, hogy a hibridkukorica termőterületét 3200 hektárról 2500 hektárra csökkentjük. A Mezőhegyesre jellemző átlagos termésátlagokkal számolunk és azzal, hogy valamelyest csökkenni fognak a gabonapiaci árak, így jelentős, 250 millió forintos adózás előtti nyereséget tűztünk ki célul. Mindenki munkahelye biztosított lesz, időszakos foglalkoztatás keretében még 600 embernek adunk munkát májustól augusztusig. Az alaptevékenységünk semmiféleképpen nem változik, újdonságként a szója részaránya fog növekedni a hibridkukorica terhére. Bizakodunk abban, hogy jövőre konszolidált, jó nyereséget hozó évet zárhatunk.

Írta: Ruskó Beatrix, Tóth László Levente
Fotók: Koncz György

Old Stories Updated – Mihály Kun, CEO of Mezőhegyesi Ménesbirtok Zrt.

The State Stud Farm of Mezőhegyes was established in 1784 by King Joseph II, and remained in state custody until its privatisation in 2004. While keeping to centuries of traditions, the new management is veering towards modern ways of animal husbandry and growing seeds.

A quarter-millennia of traditions seem to be jeopardised by the new land law, possibly splintering the 9862 hectare estate, should government really maximise the size of land under single ownership in 1200 hectares. Neither is seed growing – their serious ambition – regulated in the new land law. As a former state farm, they are leasing the land from the state, which makes banks and financiers slightly wary: what if the lease expires and does not get renewed? And how could they ensure the livelihood of five hundred families who live and work on the estate?

The Stud Farm is weather-beaten. A massive hail devastated crops in 2010, leaving behind damage that would have taken three years to overcome. This year, the long drought brought further disaster. The estimated loss amounts to more than a billion Forints, melting the expected quarter-billion result into a nominal 10-50 million HUF – just about breaking even. They barely managed to harvest 2 tons of hybrid corn a hectare, compared to an average of 3,6 tons.

Agriculture has become risky business in Hungary these days. Breeding and growing is prone to natural disasters by nature, but it is much worsened by the economic and political climate. Point in case is the new land law in the making. Banks are generally cautious these days, but agriculture is their least favourite branch of the economy to finance.

What with the current difficulties, the Mezőhegyes estate continues to be a model farm, frequented by students and researchers.

Fotó: Benkő Imre

Családi birtok 269 hektáron

INTERJÚ RÁCZ KINGÁVAL, AZ EGRI KORONA BORHÁZ FIATAL BORÁSZÁVAL

A lenyugvó nap fénye bámulatba ejtő színpompában fürdeti az egri dombok lágy ölén méltóságteljesen helyet foglaló Egri Korona Borházat. Ezen a mesebeli tájon található a Rácz család szőlőbirtoka és pincészete, amely oltja a szomjat, otthont ad, feltölt és elrepít a tengerentúli pincészetek varázslatos világába. A szőlőbirtok közepén, miközben messze földön híres boraik erjednek és érlelődnek, ínycsiklandó falatok készülnek a konyhán, s forró gyógyvíz bugyog fel a mélyből az itt pihenők legnagyobb örömére – derül ki egyebek mellett a Rácz Kingával készült interjúból.

– Ez nem egy kifejezetten női szakma. Három fiútestvére mellett miért mégis ön választotta a borászatot hivatásának?

– Kicsi korunktól fogva a hétvégéket és a szünidőket a vállalkozásunk különböző területein töltöttük, így mind a négyünknek adott volt a lehetőség, hogy kiválasszuk a számunkra legérthetőbb és legszerethetőbb területet. A bátyám racionális gondolkodásmódjánál fogva a közgazdaságtan felé orientálódott, míg számomra a gyakorlatias és természetközeli feladatok tetszettek. Az idegen nyelveken kívül nagyon szerettem a kémiát, ami a borászat alfája és omegája, és persze mondanom sem kell, hogy mennyire lenyűgöztek a külföldön látott pincészetek, így hamar eldöntöttem, hogy borász szeretnék lenni. Abban az egyben állapodtunk meg, úgy osztjuk fel a szakterületeket, hogy később egymást kiegészítve és segítve működtetni tudjuk a vállalkozást.

– Induljunk el az elejéről. Mikor és honnan jött az ötlet?

– Nem titok, hogy családunk a kezdetek óta gombatermesztéssel foglalkozik, édesapám örökségül kapta a szüleitől. A Kertészeti Egyetem elvégzését követően a gombatermesztés teljes vertikumát felölelő vállalkozást hozott létre, mely ma is nem csak térben, hanem működtetésében is szervesen összefonódik a borászattal. A szőlő és a bor iránti szeretet sosem állt távol tőlünk. Az ük- és dédnagyapám vágta a legelső boros pincét a Szépasszonyvölgyben, majd ők voltak abban az időben a térség legnagyobb borműrői. 1980-ban édesapám hozta létre Magyarországon az első Szőlész-Borász Szakcsoportot, de a nagy elhatározás csak az ezredfordulón született meg: létrehozni egy jövőbe mutató, a kor elvárásainak minden tekintetben megfelelő borászatot, amelyet távol a nagyváros zajától, a természet lágy ölén, a szőlőtábla közepén alakítottunk ki.

Fotó: Egri Korona Borház

Fotó: Egri Korona Borház

Fotó: Benkő Imre

– Mekkora a birtok?

– Összesen 269 hektáron gazdálkodunk. A javarészt újtelepítésű szőlőt 2000-ben és 2002-ben telepítettük. A legnagyobb egybefüggő táblánk 104 hektáros, melyben Kékfrankos, Chardonnay, Leányka és Turán hozza szemet gyönyörködtető fürtjeit. Ennek a táblának mindenki a csodájára jár, hiszen a lankákon elnyúló hosszú sorok páratlan látványt nyújtanak.

– És hogyan kapcsolódtak be önök, a fiatal generáció?

– Sosem volt kérdés, hogy a családi vállalkozásban látjuk a jövőnket, így az iskolai évek alatt a szünidőben, az egyetem befejezését követően pedig nap mint nap próbálunk helyt állni és szívvel-lélekkel végezni a munkánkat.

– Nagy divatja van ma a borfogyasztásnak. Önnek is ez a tapasztalata?

– Nem csak Magyarországon, hanem az egész világon hatalmas túlkínálat van a borból, így rendkívül nehéz helyzetben van az ágazat. Kínában például naponta nyílnak többszáz hektáros új borászatok, amelyek előbb-utóbb a mi lehetőségeinket is korlátozni fogják. Éppen ezért alakítottunk ki a borászat körül egy úgynevezett „Borfalut", amely 12 kisházból, kültéri medencékből, wellness központból, teniszpályából, első osztályú éttermből, valamint tanösvényből áll, hogy a hozzánk érkezők biztosan maradandó élményben részesüljenek. Éttermünkben mesterszakács készít a borokhoz illő fogásokat, amelyekhez sommelierünk kínálja és mutatja be a Borház borait. Kaliforniában láttuk, hogy esküvőket tartanak az ottani borászatokban, s e furcsának tűnő szokást végül mi is átvettük. Májustól szeptemberig a hétvégék nagy részén lakodalmas népek töltik meg a Borfalut.

– Tavaly megnyerték az OMÉK Innovatív Borászat díjat. Vannak még ezen a téren is tervek?

– Hogyne! Non progredi est regredi. Azaz, aki nem halad előre, az tulajdonképpen hátrál – tartja a latin mondás. Ennek tükrében szükségét érezzük a folyamatos fejlesztéseknek. A napokban nyitja meg kapuit a pálinkafőzdénk, ahol a Selection borcsalád minden tagjához elkészítjük a törkölypálinkát. Emellett ínyenc gyümölcspálinkákat is főzünk a tüzesebb élvezetekre vágyó vendégeknek.

– Apropó, meséljen a boraikról!

– Számos helyen elérhetőek a termékeink, amelyek teljes egészében lefedik a mai borfogyasztók igényeit. Borainkat három egymás fölött álló kategóriára bontjuk: az áruházakban érhető el a legszélesebb kategória, amelyhez közel húszféle bor tartozik. E fölött a Selection borcsalád foglal helyet, melyet csak kitűnő évjáratokban, dűlőszelektált alapanyagból készítünk. A Korona Borház csúcsborai pedig a Grand

Fotó: Benkő Imre

Selection borcsalád limitált darabszámú, kézműves borai. Túlnyomórészt kékszőlőnk van, azon belül is nagy hangsúlyt fektetünk a magyar fajtákra. Véleményem szerint egy hazai fajtából, ami itthon otthon érzi magát, s teljes egészében megfelelnek számára a körülmények, szebb bort lehet készíteni, mint egy nemzetközi szőlőfajtából. Egyik nagy kedvencem a Kékfrankos, amely mindhárom osztályban megtalálható.

– Mely borok köthetők önhöz, mint fiatal borászhoz? Engedjen bepillantást az egri várvédők újkori történetébe!

– Borászatunk fennállásának 10. évfordulója alkalmából készítettem el a Grand Selection borcsaládot, amellyel emléket kívánok állítani Eger 1552-es ostroma feledhetetlen hőseinek és azoknak az erényeknek, amelyek egyszerre jellemzik a várvédőket és ezeket a borokat. A család ifjú borászaként a borvidék legszebb fajtáiból, szigorúan terméskorlátozott ültetvényekről készítettem kézműves boraimat, fajtánként mindössze 6 hordóval, azaz 1552 palackkal. A Grand Selection borokat négy jól ismert egri várvédő ihlette. A helyi értékeket összefogó okos erő tette oly' naggyá Dobó Istvánt, a hős várkapitányt. A megalkuvás nélküli helytállás és rátermettség az, amit Bornemissza Gergely hadnagy testesített meg példamutató hazaszeretetével. Az asszonyosan megtartó erő, ez Dobó Katica és a félelmet nem ismerő, bajvívó egri nők példamutató tulajdonsága. A kedvességgel telt szerelem pedig a légies szépséggel és az édes csókokkal hódító Vicuska lényege. …és mivel hősök nem születnek ellenség nélkül, a legismertebb török bajkeverőre is gondoltam: a furfangos, keleti selymekbe búvt bajkeverőre, akit Jumurdzsák képvisel. Ők a történelem és a Korona Borház nagy alakjai. S még valamit a személyességről: a 269 hektár szőlőbirtok nagysága ellenére is olyan családi vállalkozás vagyunk, melyben mindannyian – szüleimmel és három testvéremmel – teljes odaadással, a szőlő és a bor iránt érzett szeretetbe feledkezve veszünk részt. Minden reggel, amikor kiérek a dűlőbe, hálával a szívemben azt érzem, hogy ez a vidék nemcsak a szőlők hazája, hanem az enyém is.

Vidék Magazin interjú

Family Farm on 269 Hectares – Kinga Rácz, Egri Korona Borház

Demjén is nestled in the rolling hills of Heves County. Realising a dream, the Rácz family established a vineyard here ten years ago. Soon enough, a winery complex, and a wellness centre followed, complete with a spa, fancy bungalows, and the impressive menu of a master chef.

The main thing is the wine, though. Kinga's father was growing mushrooms in the Eger wine region, and decided to move on to viticulture in 2000. They planted most of the vines in the 269 hectare vineyard. The largest stretch of land on the estate is 104 hectares. The winery opened in 2002, with an impressive cellar reaching deep under the vineyard. The hotel and the adjacent bungalows can sleep a hundred guests. To give them real treat, the restaurant is run by a master chef and a sommelier is at their service in selecting the right wine for each course.

A unique feature of the estate is a 'wine village' with twelve houses and a wellness hotel. The spa uses their own bore well, bringing up 68 Celsius thermal water, which they are planning to use for ecological heating. The latest addition was a covered tennis court.

And now to the wine. True to the roots, age-old traditions and climatic conditions, the Rácz estate is making mostly white wine. The rare red is matured in oak barrels. Finally Kinga fulfilled her ambition, making her own wine from selected grapes of the estate. Homage to the famous novel about the siege of Eger castle in 1552, Eclipse of the Crescent Moon by Géza Gárdonyi, Kinga named the wines after the main characters, and bottled exactly 1552 of each.

ASZALTPARADICSOM NYÁRS OLIVABOGYÓVAL

Bisol Jeio rosé prosecco

HOZZÁVALÓK 2 FŐRE:
- ✔ 8 nagy aszaltparadicsom,
- ✔ 12db magozott olivabogyó

BISOL JEIO ROSÉ
Egy rosé, mely pezsgő szemlyiségével nagyszerű élményt kínál. Színe ragyogó, lágy rózsaszín, különlegesen finom és hosszantartó buborékokkal. Illata elegáns és komplex, az aromák széles skálájával, a rózsa, a friss gyümölcs a citrusok és a licsi intenzív jegyeivel. Kóstoláskor ropogós és kiegyensúlyozott, magával ragadó ízvilággal és száraz, hosszú lecsengéssel. "Brut" jellege miatt ideális aperitif, tökéletes kísérője előételeknek, koktélfalatoknak vagy akár teljes fogásoknak is, mint például a zöldséges tésztának, vagy a tenger gyümölcseiből készült ételeknek. A Jeio Rosé Merlot és Pinot Noir házasításával született.

LIBAMELLSZELETEK NARANCSOS RÉPALEKVÁRRAL, SALÁTAÁGYON, PIRITÓSSAL

Francois President Nyerspezsgő

HOZZÁVALÓK 2 FŐRE:
- ✔ narancsos répalekvárhoz: 35dkg répa
- ✔ 1/2 citrom leve
- ✔ 2dl viz
- ✔ 15dkg cukor
- ✔ 1/2 tasak dzsemfix

ELKÉSZÍTÉS:
Lekvár: Lereszelem a répát és felteszem főni a citrom és a narancs levével, a dzsemfixszel és a cukorral együtt. Amikor megpuhult leveszem a tűzről, összeturmixolom, belereszelem 1/2 narancs héját, majd újra összeforralom megfelelő sűrűségig. A füstölt Libamell szeletben kapható.
Piritóson salátamixszel tálalom.

FRANCOIS PRESIDENT NYERSPEZSGŐ, 2009
Tradícionális eljárással, ugyanabban a palackban erjesztve és érlelve készült nyerspezsgő. Színében szép, zöldes reflex, gazdag illata visszafogottan élesztős. Kóstolva komplexitás, érlelt zamatok és elegáns, kifinomult pezsgés.

ÁFONYÁS KACSAMÁJ PÁSTÉTOM SALÁTAÁGYON

Taittinger Brut Champagne

HOZZÁVALÓK:
- ✔ 50 dkg kacsamáj
- ✔ 0,5 fej közepes vöröshagyma
- ✔ 1 kis gerezd fokhagyma
- ✔ 1 csapott mokkáskanálnyi őrölt bors
- ✔ 1 mokkáskanálnyi majoranna
- ✔ 2 evőkanál olívaolaj
- ✔ 10 dkg vaj ,
- ✔ 5dkg áfonya
- ✔ só, mindenkinek a szájíze szerint

ELKÉSZÍTÉS:
Durvára vágom a vörös- és fokhagymát, majd olívaolajon, valamint egy szeletke vajon megpirítom. Hozzáadom a megtisztított kacsmájat, fűszerezem borssal, majorannával és 3-4 percig néha megkeverve pirítom. A megtisztított áfonyát apróra vágva hozzáadom a májhoz és kb. 15 perc alatt lefedve készre párolom. Ezután még fedő nélkül 1-2 percig pirítom, végül megsózom. Botmixerrel krémesítem, közben a maradék vajat is hozzákeverem. Őzgerinc formába töltöm, hűtőbe teszem. Amikor kihűlt szeletekre vágom. Salátaágyon piritossal, fügével tálalom.

TAITTINGER BRUT CHAMPAGNE
A Taittinger Brut 40% Chardonnay borok és 60% Pinot Noir borok keveréke, 40 különféle dűlőről, így tökéletesítve. Ilyen magas százalékú Chardonnay igen ritkán található a Champagne alapboroknál. 3-4 évig érlelik a pincékben, ez alatt érik el tökéletes formájukat. Óriási sármmal megáldott bor, amelyben pompás harmóniában egyesül a testesség, az erő, kifinomult, élénk karakterrel. Aperitifként, vagy esti fogások kísérőjeként fogyasztható fehér húsokhoz, illetve rákhoz vagy gombához is remekül passzol.

Törékeny örökkévalóság

RÓTH MIKSA HAGYATÉKA

Szépen felújított ház az egykori „Csikágóban”, Terézvárosban. A falon tábla hirdeti Róth Miksa emlékét. Az ódon lépcsőkön felkocogva csodavilágba csöppen a látogató. Leheletfinom rajzú festett üvegablakok, a római mozaikművészet legjavával vetekedő mozaikképek a falakon. A felső emeleten pedig egy hajdan volt magyar iparművész-polgár család bútorai, használati tárgyai visznek vissza az időben, a múlt század elejéig.

Fényi Tibor

A csoda persze úgy is érthető, hogy az azóta eltelt idő vérzivataros magyar történelmében egyáltalán megmaradt a ház és ennyi tárgyi emlék.

„A Budapestet ismertető bédekkerekben titkos ajánlatként szerepel a Róth Miksa Emlékház, talán emiatt is több a külföldi, mint a hazai látogató” – jegyzi meg a múzeum vezetője, Fényi Tibor. Ebben a házban mindenesetre máig fennmaradt a polgárság levegője. A Magyar Iparművészeti Társulatnak évtizedekig tagja, sokáig vezetője az udvar hátsó fertályát elfoglaló épületben, munkásaival együtt alkotta előbb historizáló, majd utólérhetetlen szecessziós üvegablakait, mozaikjait. A múzeum lelkes vezetője büszkén említi: Oscar-díjas színésztől új-zélandi nyugdíjasig rengeteg elragadtatott bejegyzés árulkodik a művészet határtalan voltáról.

A ház egykori gazdája 1865-ben született. A felmenők is foglalkoztak már üveggel, Róth Miksa édesapja sok pest-budai középület ablakait készítette. Miksa így beleszületett a mesterségbe, de minden ősét túlszárnyalta tehetségével.

„Üvegablakait még csak-csak ismerik, de azt már kevesen tudják, hogy Róth Miksa zseniális mozaik művész is volt, aki szabadalmaztatta is az eljárást, amellyel mozaik képeket lehetett alkotni. Számos budapesti épületen találhatóak Róth mozaikok, köztük a Hold utcai Posta Takarékpénztár homlokzatán ma is megtekinthetők saját, nemzetközi szabadalommal ellátott technikával készített munkái. A 19. század végén az olasz királytól két kitüntetést is kapott a mozaik művészet megújításáért” – említi Fényi Tibor. A mozaikkészítést egyébként Velencében tanulta ki 1897-ben, de az 1900-as Párizsi Világkiállításon a szecessziós mozaikjaival ezüst, majd számos világ- és egyéb kiállításon rengeteg aranyéremmel ismerték el egyedülálló tehetségét. „Később inkább beválasztották a zsűribe, hogy más is kaphasson aranyérmet” – tréfálkozik Fényi. Szavait alátámasztja a kandalló, amely abban a szalonban áll, ahol beszélgetünk. A csodálatos mozaik díszítés 1904-ben, az amerikai St. Louis világkiállításán aranyérmet nyert. A siker után alig győzte teljesíteni a megrendeléseket, de egyet – szerencsénkre – megtartott magának. Budapest legnagyobb köztéri mozaikja, a Patrona Hungarie, az egykori Török Bankház tetején látható a mai Szervita téren, a Belváros közepén. Ugyancsak Róth munkája a volt Gresham-ház, vagyis ma Four Seasons Hotel homlokzatát díszítő mozaikok sora épp úgy, mint az épület belső,

üvegablak díszei. De szintén Róth Miksa Kernstock Károly tervei alapján készített munkái díszítik a Kossuth-mauzóleum belső terét is. „Az eredeti terveket az Emlékházban őrizzük, Róth egykori ebédlőjében bárki megcsodálhatja" – hívja fel a figyelmet Fényi. Ezenkívül a marosvásárhelyi Városházától, Kultúrpalotától a mexikóvárosi Teatro Nationalig – ahol Bródy János nagyapjának, Maróti Gézának a tervei alapján készített közel kétszáz méteres üvegkupolát – számos helyen találkozhatunk alkotásaival. Essék immár szó a „fősodorról", az üvegablakokról is. Szinte lehetetlen felsorolni, hol mindenütt alkotott, s bár az üveg igencsak törékeny, mégis fő műveinek zöme túlélt két világháborút, forradalmakat, ellenforradalmakat. A már említett marosvásárhelyi munkák mellett a Parlament, a Zeneakadémia őrzi Róth Miksa szellemét. Sok katolikus templomban vagy épp magánvillában, budapesti bérházban is dolgozott Róth Miksa. Utóbbiakból azonban az elmúlt évtizedekben a Róth alkotásoknak sajnos majd' háromnegyede eltűnt.

A magyar szecesszió egyik fellegvárának, Szabadkának a Városházát Komor Marcell és Jakab Dezső építész tervei alapján emelték és 1912-ben adták át, Róth és Nagy Sándor üvegablakaival. Trianon után a szerb hatóságok kivetették a magyar királyokat, feliratokat és a történelmi címereket ábrázoló üvegablakokat. A Délvidék visszacsatolásakor a magyar hatóságok visszatették, majd a II. világháborút követően az ablakok ismét a pincébe kerültek. Az 1970-es évek közepén azonban részben újra a helyükre kerültek, igaz, magyar feliratok nélkül. Idén azonban restaurálva a címer és a feliratok is követték az uralkodókat. Láss ismét csodát, az ablakok mindezt túlélték.

Az épület tervezőinek, díszítőinek, Komor Marcellnek és Jakab Dezsőnek nem volt ilyen szerencséje. Jakab „időben" meghalt a 30-as években. Komort deportálták, soha nem tért haza. Róth Miksát, aki 1883-tól öregbítette a magyar iparművészet hírnevét, 1939-ben a zsidótörvények kitaszították a hazai művészvilágból, elvéve a kenyerét is. Végül Róth Miksa szó szerint abba halt bele, hogy kedves és szeretett unokaöccse, a Nyugat című folyóiratnak indulástól az utolsó számig szerkesztője, a művészettörténész, Elek Artúr a gettóba kényszerítés elől az öngyilkosságba menekült. „Róth nem tudta feldolgozni, hogy meggyőződésével ellentétben az emberek nem feltétlenül jók és Magyarország már nem a hazája, mert kivetette magából. Elek Artúr halálhíre után már nem akart tovább élni. Pár nappal később, mondjuk így »természetes halállal« halt meg" – komorul el Fényi Tibor.

A ház és a gyűjtemény nagy részének megmentésében oroszlánrésze volt Róth Miksa özvegyének, Jozefának és egyik lányának Amáliának. Nem volt könnyű dolguk, mert a műhelyépületben előbb német, majd szovjet katonai térképészet működött, az 50-években pedig a Petőfi Politikai Tisztképző Akadémia.

„A 89-ben elhunyt Amália halála előtt, Ráday Mihály közreműködésével a VII. kerülethez került a múzeum. Sok év alatt lassan sikerült rendbe hozni az egykori Róth lakóházat. „Talán hamarosan nekiláthatunk az egykori műhely rekonstrukciójának is" – búcsúzik bizakodva Fényi Tibor.

Írta: Bihari Tamás
Fotók: Kertész Gábor

ÁJTATOS MANÓ ÉS KUTYACSERESZNYE

Az év élőlényei

Az Év Madarát 2010 óta a lakosság választja öt-hat faj közül, a listát a Magyar Madártani és Természetvédelmi Egyesület (MME) állítja össze. 2012 madara az egerészölyv.

Az Év Hala választást a Magyar Haltani Társaság (MHT) kezdeményezi, a győztes a széles kárász, más néven aranykárász lett.

Az Év Rovara az imádkozó sáska, más néven ájtatos manó. Változatos rovarfaj ez, színe környezetétől függően a sárga, a zöld, vagy a barna árnyalatait is felveheti.

Az Év Fáját az Országos Erdészeti Egyesület a Nyugat-magyarországi Egyetem erdőmérnöki karával közösen választja 1996 óta egy listáról. A cím 2012-ben a zselnicemeggynek jutott. Több neve ismert, például a kutyacseresznye is.

Az Év Vadvirága a tavasz egyik legszebbike, a tavaszi hérics, más néven sárga kökörcsin vagy sárga leánykökörcsin.

Termete miatt messziről is könnyű észrevenni, és a meghatározása sem nehéz, így gyors sikerélményhez juttathatja a kezdő gombászt a nagy őzlábgomba. Valószínűleg e népszerűségnek köszönhető, hogy ez a faj nyerte el idén az Év Gombája címet. Május és november között számos helyen megtalálható a legelőktől az erdők mélyéig. Levesben, töltve vagy rántva is kiváló eledel, ám ha magunk szedjük, elkészítése előtt mindenképp ajánlott bevizsgáltatni!

Írta: Mozer Mária

Aranykárász | *Fotó:* Harka Ákos

Nagy őzlábgomba

Egerészölyv | *Fotó:* Majercsák Bertalan

Zselnicemeggy | *Fotó:* Szalai Kitti

„....mit tesz a fény...”
NÁDAS PÉTER FOTOGRÁFIÁI
1959–2003

2012. október 16 – 2013. február 5.
Petőfi Irodalmi Múzeum
1053 Budapest, Károlyi M. u. 16.
www.pim.hu

Könyvajánló

Szabó István életútja Nádudvartól Nádudvarig

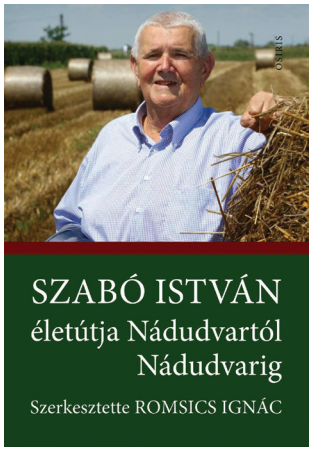

Élő legenda Szabó István. A 88 éves szerző könyvéből – amelyet Romsics Ignác szerkesztett – pontos, részletes leírást kaphatunk a magyar mezőgazdaság, társadalmi viszonyok és az elmúlt 80 év történéseiből. A nádudvari születésű téesz-elnök, politikus, agrárvezető, később a KITE Kukorica és Iparnövény Termelési Együttműködés alapító elnöke tizenhét évesen került ki a kisparaszti közegből, amikor egy jómódú középosztálybeli családhoz ment dolgozni napszámosnak. Fél év alatt átvette a 60 holdas gazdaság irányítását. Kalandos élete sokakat elgondolkodtathat és adhat útravalót – emberségből is.

Bálint György - Legendás növényeink

Bálint gazda új könyvében ezúttal nem a különböző növények ápolásáról ír, hanem a mögöttük álló népi hagyományokat, mondákat mutatja be. A 93 éves szerzőt Kosztolányi Dezső: Zsivajgó természet című válogatása ihlette. Régóta készülő könyvében nem különleges vagy egzotikus növényekről, hanem a szerény, minden kertben megtalálhatóakról ír, hiszen mind fontos elemei a természetnek. A negyven bemutatott faj között az olvasó megtalálhatja többek között a kukoricával, pitypanggal, kenderrel kapcsolatos hagyományokat, de még az irodalmi, művészeti, történelmi és tudományos vonatkoztatásokat is.

Karácsonyi ajándékok
Szép Kártyával, Üdülési Csekkel

Ne hagyja kárba veszni Szép Kártyája forintjait!

Nálunk még a karácsonyi ajándékokat is fizetheti Szép Kártyával, Üdülési Csekkel!
Ajándékozzon élményt Szeretteinek ! Egy kényeztető csokoládé masszázs,
luxus wellness-hétvége, vagy akár Abacus Élményszilveszter ?
Mi egy gyönyörű díszdobozba csomagolva szállítjuk a meglepetést,
Önnek csak át kell adnia.

Minden csomagunkra (az akciós csomagok kivételével) extra 10 % kedvezményt adunk,
amennyiben Széchenyi Kártyával vagy Üdülési Csekkel fizet!
Használja ki a vissza nem térő alkalmat!

Abacus Business&Wellness Hotel****Superior
2053 Herceghalom, Gesztenyés út 3.

hotel@abacus.hu T +36 23 532 360 www.abacushotel.hu

GERÉBY
KÚRIA
HOTEL ÉS LOVASUDVAR

Pusztán vendégszeretet.

Bízza rendezvényét profikra!

Budapesttől félórányira, festői környezetben várja Önöket hazánk egyik legjobb konferenciaszállodája, a lajosmizsei Geréby Kúria!

Évtizedes tapasztalat protokollrendezvények, gépkiállítások és vevőtalálkozók lebonyolításában. Cégekre szabott különleges programajánlatok, profi személyzet és partnerek, maximális rugalmasság!

6050 Lajosmizse, Alsólajos 224. Tel.: 76/356-555, 30/9559-056
E-mail: gereby@gereby.hu Web: www.gereby.hu

arany csillag díj aranynap 2008 díj